

VORIA.GR

Ε Ν Η Μ Ε Ρ Ω Σ Η

ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023

**Η επόμενη μέρα
της ελληνικής οικονομίας**

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι θετικές εξελίξεις στην οικονομία και οι προοπτικές για το 2023 - 2024

Όταν η Ελλάδα το 2015 υπέγραψε το τρίτο Μνημόνιο, μετά την περιπέτεια της μάταιης διαπραγμάτευσης του πρώτου εξαμήνου εκείνης της χρονιάς, δεν υπήρχε κανείς στον πλανήτη που να πιστεύει ότι μόλις έξι χρόνια αργότερα, το 2021, το ελληνικό δημόσιο θα έβγαζε στην αγορά ομόλογο 30ετούς διάρκειας, η έκδοση του οποίου θα καλυπτόταν πάνω από οκτώ φορές και ανάμεσα στους ενδιαφερόμενους θα βρίσκονταν ιδιωτικοί φορείς που το 2012 είχαν συμμετάσχει στο κούρεμα του ελληνικού χρέους, στο πρόγραμμα PSI, χάνοντας πολλά χρήματα. Εκείνη ακριβώς ήταν η στιγμή της αλήθειας για την ταλαιπωρημένη από το 2010 ελληνική οικονομία. Στην πραγματικότητα εκείνη τη στιγμή, κατά την οποία η Ελλάδα συντονίστηκε με το σύγχρονο σλόγκαν του παγκοσμιοποιημένου κόσμου «δανείζομαι άρα υπάρχω», η χώρα ξέφυγε από το περιθώριο και άρχισε να βαδίζει στον δρόμο της οικονομικής κανονικότητας. Διότι –κακά τα ψέματα– ό,τι κι αν πιστεύει ή υποστηρίζει κάποιος στη θεωρία και στο καφενείο, στην εποχή μας μόνο οι αγορές

μπορούν να δώσουν διαβατήριο σε μία οικονομία ή να της ανάψουν κόκκινο μέχρι την επόμενη αξιολόγηση. Με αυτά τα δεδομένα –πριν από λίγες μόλις ημέρες στην τελευταία έξοδο του ελληνικού δημοσίου στις αγορές η υπερκάλυψη ήταν οκτώ φορές– οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας το επόμενο διάστημα είναι θετικές. Διότι στην οικονομία τα νούμερα, τα μεγέθη έχουν αξία. Φυσικά υπό την προϋπόθεση ότι κάποιος μπορεί να τα διαβάσει.

Τεκμήρια αισιοδοξίας

Η έντυπη έκδοση της Voria.gr, που κρατάτε στα χέρια σας, περιλαμβάνει τεκμήρια αυτής της αισιοδοξίας για τις οικονομικές εξελίξεις. Έτσι κι αλλιώς το μεγαλύτερο και εγκυρότερο site της Θεσσαλονίκης και της Β. Ελλάδος παρακολουθεί τις οικονομικές εξελίξεις –τοπικές, εθνικές και διεθνείς– στην κυριολεξία ώρα την ώρα, μέρα τη μέρα. Μάλιστα, η συγκεκριμένη έκδοση, ένα αφιέρωμα στην ελληνική οικονομία, αποκτά μεγαλύτερη αξία επειδή βρισκόμαστε σε προεκλογική περίοδο. Ως γνωστόν –και ανεξαρτήτως συνθηκών–

η οικονομία και ό,τι σηματοδοτεί η συγκεκριμένη λέξη (επενδύσεις, δουλειές, απασχόληση, ακρίβεια, εξαγωγές κλπ) είναι πάντα ο πρωταγωνιστής των εκλογών. Πολύ απλά διότι η οικονομία είναι το βαρόμετρο της καθημερινότητας, αφού με τους δείκτες της ξεφεύγουμε από την περιπτώσιολογία, βλέπουμε τη μεγάλη εικόνα και μετράμε το επίπεδο ευημερίας της κοινωνίας.

Σταθερότητα και επενδύσεις

Το πρώτο ζητούμενο για τη χώρα και την οικονομία της είναι η πολιτική σταθερότητα, ανεξάρτητα από το κόμμα ή τα κόμματα που θα κληθούν να αναλάβουν το τιμόνι της χώρας στις –κατά πάσα πιθανότητα– διπλές εκλογές που έρχονται. Και το επόμενο μεγάλο στοιχείο για την ελληνική οικονομία είναι οι επενδύσεις, εγχώριες και –κυρίως– ξένες. Το επενδυτικό κενό που δημιουργήθηκε στη χώρα στη δεκαετία του 2010 ήταν μεγάλο, κάπου μεταξύ 150 – 200 δις. ευρώ, περίπου ένα ΑΕΠ. Για να καλυφθεί χρειάζονται συνδυασμένες και συντονισμένες κινήσεις. Η εφαρμογή μεταρρυθμίσεων που υποστηρίζουν και διευκολύνουν το επιχειρείν είναι απαραίτητες, αλλά καθοριστικό στοιχείο είναι η γρήγορη, σωστή και αποτελεσματική αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων χρηματοδότησης. Κυρίως του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, του νέου ΕΣΠΑ 2021 - 2027, του νέου Αναπτυξιακού Νόμου, της νέας ΚΑΠ και φυσικά τραπεζικών και ιδιωτικών κεφαλαίων. Στόχος είναι αφενός η δημιουργία νέων επιχειρήσεων που θα χαρακτηρίζονται από εξωστρέφεια και καινοτομία, ώστε να είναι διεθνώς ανταγωνιστικές και αφετέρου

η στήριξη των υφιστάμενων –κυρίως των μικρομεσαίων–, ώστε να εκσυγχρονιστούν, να ανασυνταχθούν και να μετασχηματιστούν, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητά τους. Βασική αρχή προς αυτή την κατεύθυνση είναι να δώσουμε προτεραιότητα σε επενδύσεις με ουσιαστικό αποτύπωμα στη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας.

Σήμερα, η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε αναπτυξιακή τροχιά, καθώς μετά από ένα πολύ καλό 2022, παρά τις αβεβαιότητες οι οποίες επικρατούν παγκοσμίως για λόγους που όλοι γνωρίζουμε, οι εκτιμήσεις για το 2023 και το 2024 είναι αισιόδοξες. Οι πολιτικές εξελίξεις είναι πάντα για την Ελλάδα κρίσιμο μέγεθος, αλλά η εικόνα δείχνει ότι στα θέματα της οικονομίας οι απόψεις των βασικών κομμάτων περισσότερο συγκλίνουν παρά αποκλίνουν.

Οι προοπτικές της Β. Ελλάδος

Σε αυτό το γενικό περιβάλλον οι οικονομικές προοπτικές της Βορείου Ελλάδος είναι, επίσης, ευοίωνες. Σε μια εποχή κατά την οποία η παραγωγή ανακτά το αναπτυξιακό βάρος που δικαιούται, η Θεσσαλονίκη και τα περίεξ δικαιούνται να αισιοδοξούν. Πολύ περισσότερο που την περιοχή χαρακτηρίζουν τόσο η έντονη εκπαιδευτική δραστηριότητα όσο και η καλλιέργεια της καινοτομίας, δύο συγκριτικά πλεονεκτήματα που ήδη αφήνουν το αποτύπωμά τους και κάνουν τη διαφορά. Βασικό πλεονέκτημα της Θεσσαλονίκης είναι φυσικά η γεωγραφική της θέση που μπορεί να την αναδείξει ως εμπορευματικό, οικονομικό, καινοτομικό και εκπαιδευτικό κόμβο της ΝΑ Ευρώπης. Ήρθε η ώρα να αξιοποιηθεί.

VORIA.GR
Ε Ν Η Μ Ε Ρ Ω Σ Η

Μάρτιος - Απρίλιος 2023

Διευθυντής:
Γιώργος Χατζηλίδης

Διευθύντρια Σύνταξης:
Μαρία Ριτζαλέου

Αρχισυντάκτης:
Πασχάλης Μεντίτζης

Εμπορικός Διευθυντής:
Θοδωρής Κωστικιάδης

Νόμιμη Εκπρόσωπος:
Ειρήνη Καράογλου

Βόρεια Ενημερωτική Α.Ε.
Πολυτεχνείου 51, Τ.Κ. 54625
Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 533 680
E-mail: voria@voria.gr

Επενδύουμε στην Ελλάδα. Επενδύουμε στο Μέλλον.

Στον Όμιλο ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ υλοποιούμε επενδύσεις άνω των 6,5 δισ. ευρώ και δημιουργούμε περισσότερες από 20.000 νέες θέσεις εργασίας στα επόμενα πέντε χρόνια.

Εδώ και μισό αιώνα εργαζόμαστε, δημιουργούμε, καινοτομούμε και θέτουμε γερά θεμέλια για να οικοδομήσουμε την Ελλάδα του μέλλοντος.

Με έμπρακτη μέριμνα για το περιβάλλον, με ουσιαστική συνεισφορά στις τοπικές κοινωνίες, με σεβασμό στους ανθρώπους μας, αποτελούμε έναν υπεύθυνο εταιρικό πολίτη και ένα στιβαρό πυλώνα ανάπτυξης για τη χώρα.

Αξιοποιούμε το εγχώριο ανεξάντλητο ενεργειακό δυναμικό για την παραγωγή και αποθήκευση φθηνής καθαρής ενέργειας.

Σχεδιάζουμε, αναπτύσσουμε και λειτουργούμε καίριες υποδομές, που εξασφαλίζουν άνετες κι ασφαλείς μετακινήσεις και αναβαθμίζουν το τουριστικό προϊόν της χώρας μας.

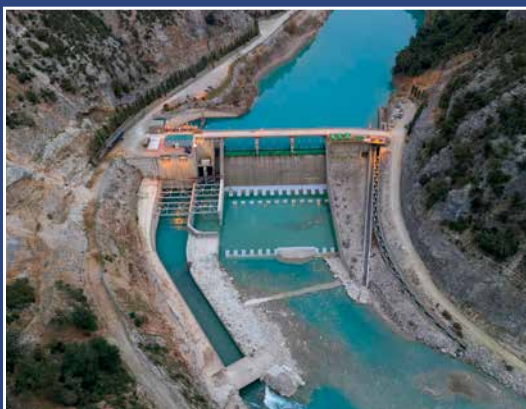
Κατασκευάζουμε απαιτητικά κι εμβληματικά έργα που αναδιαμορφώνουν το αστικό τοπίο και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής.

20.000

νέες θέσεις εργασίας
στα επόμενα πέντε χρόνια

€6,5 δισ.

επενδύσεις
προς υλοποίηση

Όραμά μας, η βιώσιμη ευημερία για όλους.

Ώθηση στην ανάπτυξη με μείωση της φορολογίας

Του Απόστολου Βεσυρόπουλου*

Οι εκλογές της 21ης Μαΐου έχουν ένα σημαντικό διακύβευμα που συνδέεται, μεταξύ άλλων, και με τη φορολογική πολιτική.

Οι πολίτες θα κληθούν να αποφασίσουν αν θα συνεχιστούν οι δομικές φορολογικές παρεμβάσεις που υλοποιεί η κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη από την πρώτη μέρα της θητείας της ή αν θα επιστρέψουμε στον παραλογισμό της υπεφορολόγησης.

Γιατί η εμμονή του ΣΥΡΙΖΑ με την υπερφορολόγηση των πολιτών δεν έχει τέλος. Τη βίωσαν όλοι οι πολίτες κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης της χώρας από τους ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, οι οποίοι επέβαλαν 29 φόρους παραπάνω συγκριτικά με εμάς που έως τώρα έχουμε προχωρήσει σε πάνω από 50 μειώσεις φορολογικών επιβαρύνσεων.

Υπενθυμίζω ότι ο ΣΥΡΙΖΑ:

- Αντί να καταργήσει τον ΕΝΦΙΑ (όπως υποσχόταν), επιβάρυνε ακόμα περισσότερο τους πολίτες, αυξάνοντας τον συμπληρωματικό φόρο, υπερδιπλασιάζοντας τους συντελεστές υπολογισμού του.
- Μείωσε το αφορολόγητο όριο για τα φυσικά πρόσωπα.
- Μετέτρεψε την ειδική εισφορά αλληλεγγύης σε μόνιμο φόρο, υπερτριπλασιάζοντας και τους συντελεστές υπολογισμού της.
- Αύξησε την προκαταβολή φόρου για όλους τους επαγγελματίες και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο 100%.
- Αύξησε τους συντελεστές κλίμακας φόρου εισοδήματος για όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα.
- Αύξησε τον ΦΠΑ στο 24% και προχώρησε στη μετάταξη προϊόντων ευρείας κατανάλωσης από τον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13% στον υψηλό συντελεστή ΦΠΑ 24%.
- Επέβαλε φόρο στη συνδρομητική τηλεόραση, στο διαδίκτυο και στη σταθερή τηλεφωνία.
- Θέσπισε εξοντωτικές ασφαλιστικές εισφορές για ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες.

Όλα αυτά αποτελούν ένα μόνο δείγμα από τον παραλογισμό της υπερφορολόγησης, τη μόνη πολιτική που έχει αποδείξει στην πράξη ότι ξέρει να εφαρμόζει ο ΣΥΡΙΖΑ.

Υπάρχει ωστόσο μέτρο σύγκρισης, αφού η κυβέρνησή μας εδώ και 4 χρόνια, αποδεικνύει στην πράξη ότι υπάρχει και είναι εφικτή μια άλλη πολιτική: αυτή της μείωσης των φορολογικών επιβαρύνσεων.

Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, υπενθυμίζω τα εξής:

- Μειώσαμε τον ΕΝΦΙΑ στα φυσικά πρόσωπα κατά 35%, υπερκαλύπτοντας την προεκλογική μας δέσμευση, παρά την αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών. Μιλάμε για συνολική μείωση του ΕΝΦΙΑ στα φυσικά πρόσωπα της τάξης των 920 εκατομμυρίων ευρώ σε σχέση με τον ΕΝΦΙΑ που παραλάβαμε από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ.
- Μειώσαμε τον εισαγωγικό φορολογικό συντελεστή στο 9% για τα εισοδήματα έως 10.000 ευρώ, αντί του 22% που ίσχυε για όλα τα φυσικά πρόσωπα, ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες, μισθωτούς και συνταξιούχους για εισοδήματα μέχρι 10.000 ευρώ.
- Επαναφέραμε την προκαταβολή φόρου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα για τα φυσικά πρόσωπα στο 55% από το 100% που την είχε εκτοξεύσει ο ΣΥΡΙΖΑ.
- Καταργήσαμε μόνιμα από την 01/01/2023 την ειδική εισφορά αλληλεγγύης για όλους.
- Μειώσαμε τον φορολογικό συντελεστή για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες από το 28% στο 22%.
- Μειώσαμε τον φόρο στα μερίσματα από το 10% στο 5%.
- Αυξήσαμε το αφορολόγητο όριο για τις γονικές παροχές και δωρεές στις 800.000 ευρώ.
- Μειώσαμε τον ΦΠΑ στο 13% για την εστίαση, τον καφέ, τα μη αλκοολούχα ποτά, τις μεταφορές προσώπων, το τουριστικό πακέτο, τα εισιτήρια των ζωολογικών κήπων, τα γυμναστήρια, τα κολυμβητήρια και τις σχολές χορού που δεν απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ.
- Μειώσαμε τον ΦΠΑ στο 6% σε σειρά αγαθών που αφορούν τη δημόσια υγεία, στους απινιδωτές – ιατρικές συσκευές για την αντιμετώπιση αιφνίδιας καρδιακής ανακοπής, στα εισιτήρια των κινηματογράφων.

Και να μην ξεχνάμε, τις πολλαπλές παρεμβάσεις που υλοποιούμε με επίκεντρο τον πρωτογενή τομέα και τους Έλληνες αγρότες. Ενδεικτικά αναφέρω:

- Την κορυφαία φορολογική μεταρρύθμιση του νόμου 4935/2022, που παρέχει για πρώτη φορά γενναία φορολογικά κίνητρα για την ισχυροποίηση της εθνικής αγροτικής οικονομίας. Ο νόμος αυτός προβλέπει, μεταξύ άλλων, την απαλλαγή για πρώτη φορά από την καταβολή του φόρου εισοδήματος κατά 50% επί των φορολογητέων κερδών από την άσκηση αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αυτή η φορολογική πολιτική, που ασκούμε με συνέπεια από την αρχή της διακυβέρνησης της χώρας, δεν έχει μόνο κοινωνική στόχευση αλλά συνδέεται ταυτόχρονα με την ισχυροποίηση της αναπτυξιακής δυναμικής της ελληνικής οικονομίας, γεγονός μάλιστα που αποτυπώνεται σε όλους τους βασικούς οικονομικούς δείκτες. Είναι ξεκάθαρο ότι στις εκλογές της 21ης Μαΐου, συγκρούονται δύο διαφορετικές αντιλήψεις για τη φορολογική πολιτική.

Η αντίληψη της κυβέρνησης του Κυριάκου Μητσοτάκη που στοχεύει στη διαμόρφωση ενός φορολογικού συστήματος απλού, δίκαιου και αποτελεσματικού, θέτοντας τις βάσεις για οικονομική μεγέθυνση, μετά από μία και πλέον δεκαετία απαιτητικής δημοσιονομικής προσαρμογής, και η αντίληψη της υπερφορολόγησης, των φόρων δίχως τέλος και χωρίς λογική, που εκφράζεται από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Οι Έλληνες πολίτες μπορούν να κρίνουν και να συγκρίνουν.

Η άσκηση συνετής οικονομικής πολιτικής μέσω στοχευμένων δομικών φορολογικών παρεμβάσεων, που αποτελεί τον θεμέλιο λίθο της δικής μας πολιτικής και στη νέα τετραετία, έχει ως προϋπόθεση την πολιτική και οικονομική σταθερότητα.

Η ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας, όπως και οι προοπτικές της για το μέλλον, συνδέονται ξεκάθαρα με μία επιλογή: την ισχυρή και αυτοδύναμη Ελλάδα, με κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη.

* Ο Απόστολος Βεσυρόπουλος είναι υφυπουργός Οικονομικών

Όταν χάνεται η μπάλα,
χάνεται και το παιχνίδι.

Δεν παίζεις ξεπερνώντας τα όρια.

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ, ΜΟΝΟ ΟΤΑΝ ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟ.

ΜΑΘΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
www.opap.gr/ypeuthino-paixnidi-opap

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ ΕΕΕΠ. Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΓΕΙΟ ΠΑΙΓΝΙΟ ΚΑΙ ΣΕ ΑΝΩ ΤΩΝ 21 ΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΑΙΓΝΙΟ/ΡΛΑΥ. Η ΣΥΧΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΕΧΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΘΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ. Γ Ρ Α Μ Μ Η Σ Τ Η Ρ Ι Ξ Η Σ : 1 1 1 4

ΠΑΙΞΕ ΥΠΕΥΘΥΝΑ

Αύξηση εισοδημάτων και νέο παραγωγικό μοντέλο με κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ

Της Έφης Αχτσιόγλου*

Ο κύκλος της κυβέρνησης Μητσοτάκη κλείνει στις 21 Μαΐου του 2023. Ο απολογισμός είναι αρνητικός. Η Ελλάδα όχι μόνο δεν προχώρησε αλλά οπισθοδρόμησε την τετραετία 2019-23.

Στο επίπεδο των θεσμών, οι υποκλοπές και οι συστηματικές παρεκτροπές υπονόμησαν τη δημοκρατία μας και έπληξαν το κράτος δικαίου. Η Ελλάδα εμφανίζεται πια να αποκλίνει από το δημοκρατικό ευρωπαϊκό κεκτημένο. Και όχι μόνο αυτό. Η κυβερνητική θεσμική κατάπτωση δημιούργησε ένα γενικευμένο κλίμα αναξιοπιστίας και απαξίας της πολιτικής.

Στο επίπεδο της οικονομίας, η κυβέρνηση σπατάλησε τις θετικές δυνατότητες που κληροδότησε ο ΣΥΡΙΖΑ, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών λαϊκών και μεσαίων στρωμάτων και την όξυνση των ανισοτήτων. Αυτές οι δυνατότητες εξαντλήθηκαν κυρίως σε απευθείας αναθέσεις, σε εργολαβίες τρίτων, σε ενίσχυση ολιγοπωλιακών κλάδων και σε μια κατακερματισμένη, ευκαιριακή και εν τέλει αναποτελεσματική επιδοματική πολιτική που εξαντλούνταν στην επικοινωνία και όχι στην ουσία.

Στο επίπεδο της φορολογίας, η πολυδιαφημιζόμενη μείωση των φόρων αφορά κυρίως τα υψηλά εισοδήματα. Από τις αρχικές προτεραιότητες της κυβέρνησης Μητσοτάκη ήταν η μείωση του φόρου στα κέρδη του κεφαλαίου, η μείωση του φόρου μερισμάτων στο 5% και η μη φορολόγηση στη μεταβίβαση της μεγάλης κινητής και ακίνητης περιουσίας. Από την άλλη, η άδικη έμμεση φορολόγηση όχι μόνο διατηρήθηκε αλλά, λόγω των πληθωριστικών πιέσεων και της κυβερνητικής άρνησης να λάβει τα απαραίτητα μέτρα, εκτοξεύτηκε επιβαρύνοντας δυσανάλογα τα χαμηλά και μεσαία εισοδηματικά στρώματα. Έτσι, με εργαλείο τον ΦΠΑ η κυβέρνηση επέφερε μια βίαιη αναδιανομή εις βάρος των λαϊκών και μεσαίων στρωμάτων.

Χαρακτηριστικό της οικονομικής πολιτικής της ΝΔ είναι ότι το 2022, την ώρα που η αγοραστική δύναμη των πολιτών κυριολεκτικά κατακρημνίστηκε και το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα μειώθηκε, μόλις 13 εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες επέτυχαν ρεκόρ 20ετίας στην κερδοφορία τους (πρόκειται κυρίως για εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας αλλά και Τράπεζες).

Στο επίπεδο της εργασίας, προτεραιότητα της κυβέρνησης ήταν η απορρύθμιση της αγοράς εργασίας με τον νόμο Χατζηδάκη, η νομιμοποίηση απλήρωτων υπερωριών και η κατάργηση του 8ώρου. Την ίδια ώρα, με το να κρατά για 3 χρόνια τον κατώτατο μισθό καθηλωμένο και τις συλλογικές συμβάσεις απενεργοποιημένες, η κυβέρνηση ουσιαστικά έκανε τους εργαζόμενους να πληρώνουν τον λογαριασμό της πληθωριστικής έκρηξης, εξαυλώνοντας το εισόδημά τους.

Για όλους αυτούς αλλά και για πολλούς άλλους λόγους η ελληνική κοινωνία λέει «Ως εδώ!».

Το στοίχημα της επόμενης τετραετίας

Το ερώτημα είναι πώς προχωράμε από εδώ και πέρα. Το στοίχημα της επομένης τετραετίας είναι η ουσιαστική ενίσχυση του εισοδήματος των πολιτών, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί μέσα από μια ριζική παρέμβαση στην αγορά ώστε να

παταχθεί η αισχροκέρδεια και να συγκρατηθεί το κόστος διαβίωσης, καθώς και με μέτρα αύξησης των μισθών και μείωσης της έμμεσης φορολογίας.

Παράλληλα, βασική στόχευση της επομένης κυβερνητικής περιόδου είναι η αποτελεσματική και βιώσιμη διαχείριση του ιδιωτικού χρέους. Το οικονομικό επιτελείο της ΝΔ επιλέγει για την εξυγίανση των οικονομικών καταστάσεων των Τραπεζών με την απομείωση των επισφαλών απαιτήσεων από τους ισολογισμούς τους. Ωστόσο, αυτές οι απαιτήσεις προς τις επιχειρήσεις και τους πολίτες δεν εξαφανίστηκαν από το οικονομικό κύκλωμα, αλλά αντίθετα μεταφέρθηκαν σε επιθετικά κερδοσκοπικά funds. Την ίδια ώρα, καταργώντας κάθε πλαίσιο προστασίας της πρώτης κατοικίας και μη δίνοντας τη δυνατότητα ουσιαστικής ρύθμισης των χρεών στους πολίτες, η ΝΔ οδήγησε σε μια εκρηκτική κοινωνική συνθήκη. Εν μέσω ακραίου πληθωρισμού οι πολίτες των λαϊκών και μεσαίων στρωμάτων να χάνουν τα σπίτια τους για οφειλές λίγων χιλιάδων ευρώ. Για αυτό, ένα συγκροτημένο πλαίσιο ρύθμισης του ιδιωτικού χρέους προς τις Τράπεζες και τα funds, τα ασφαλιστικά ταμεία και την εφορία και η προστασία της πρώτης λαϊκής κατοικίας, της αγροτικής γης και της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας αποτελεί κεντρικό προγραμματικό πυλώνα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ.

Η αύξηση των μισθών, η μείωση

των τιμών και η ρύθμιση των χρεών είναι οι αναγκαίες προτεραιότητες για την επόμενη μέρα.

Σε παραγωγικούς κλάδους Ταμείο Ανάκαμψης και ΕΣΠΑ

Η ελληνική οικονομία και κοινωνία απαιτεί επαναπροσδιορισμό του παραγωγικού μοντέλου και αλλαγή του μοντέλου διακυβέρνησης. Όσον αφορά το πρώτο, το κρίσιμο είναι η κατεύθυνση των χρηματοδοτικών εργαλείων. Αν θέλουμε οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης και του ΕΣΠΑ να λειτουργήσουν αναπτυξιακά θα πρέπει αφενός να κατευθυνθούν σε πραγματικά παραγωγικούς κλάδους (βιομηχανία, τεχνολογίες, γεωργία) και αφετέρου θα πρέπει να έχουν τη μεγαλύτερη δυνατή διάχυση, μακριά από τη λογική της αποκλειστικής ενίσχυσης των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων, όπως κάνει μέχρι σήμερα η ΝΔ. Οι ενεργειακές κοινότητες και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα πρέπει να θεθούν στο προσκήνιο.

Αλλαγή του μοντέλου διακυβέρνησης σημαίνει ένα σύγχρονο, δημοκρατικό κράτος με παρέμβαση στους κρίσιμους τομείς της οικονομίας, με παροχή καθολικών και ασφαλών υπηρεσιών προς τους πολίτες, με στήριξη του κοινωνικού κράτους τόσο ως εργαλείο κοινωνικής δικαιοσύνης όσο και βιώσιμης αναπτυξιακής προοπτικής. Οι απώλειες της πανδημικής κρίσης και το αποτρόπαιο δυστύχημα στα Τέμπη κατέδειξαν σε όλους μας ότι η νεοφιλελεύθερη λογική του επιτελικού κράτους «νυχτοφύλακα» αποβαίνει καταστροφική.

Όλα αυτά απαιτούν πολιτική αλλαγή. Απαιτούν μια ριζοσπαστική προοδευτική στροφή. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είναι έτοιμος να συμπλεύσει μαζί με τη δημοκρατική κοινωνική πλειοψηφία στην πορεία αυτή. Η νέα προοδευτική διακυβέρνηση θα έχει ένα και μόνο πρόσημο: «Δικαιοσύνη Παντού!».

* Η Έφη Αχτσιόγλου είναι βουλευτής Επικρατείας και τομεάρχης Οικονομικών της Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ - ΠΣ

Όμιλος Intrakat: Χτίζεται σε γερά θεμέλια

Ισχυρή είναι η αναπτυξιακή προοπτική για τον Όμιλο Intrakat, ο οποίος έχει μπει σε μια νέα, εξελικτική τροχιά. Με νέα μετοχική δομή και διοικητική ομάδα αλλά και ισχυρότατη κεφαλαιακή βάση, η οποία ενισχύθηκε πρόσφατα από την ολοκλήρωση Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου ύψους 100 εκατ. ευρώ, μία από τις μεγαλύτερες ΑΜΚ που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια και όχι μόνο στο συγκεκριμένο κλάδο.

Η νέα διοίκηση, με επικεφαλής τον Αλέξανδρο Εξάρχου χτίζει τη νέα Intrakat με εξωστρέφεια στις επενδύσεις της, ανταγωνιστική με σύγχρονους όρους σε όλους τους τομείς δραστηριοποίησης της και στόχο να είναι ένας από τους ισχυρότερους Ομίλους της χώρας και από τις μεγαλύτερους στην ΝΑ Ευρώπη.

Τομείς δραστηριότητας

Το αναπτυξιακό πλάνο της εταιρείας βασίζεται σε έναν σαφή επενδυτικό προσανατολισμό και εστιάζει στους τομείς Κατασκευών - Υποδομών, Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, Ανάπτυξης Ακινήτων, Παραχωρήσεων / ΣΔΙΤ και Διαχείρισης Απορριμμάτων. Τομείς στους οποίους ο Όμιλος έχει ισχυρή παρουσία και θα επεκτείνει ακόμα περισσότερο το επιχειρησιακό του αποτύπωμα στα επόμενα έτη.

Ο Όμιλος συμμετέχει δυναμικά σε εμβληματικά αναπτυξιακά έργα εθνικής σημασίας όπως το

Hellinikon Marina Tower, ο Οδικός Άξονας Ν.Δ. Πελοποννήσου, η ολοκλήρωση της Λ. Κύμης, ο ΒΟΑΚ, τα Δίκτυα Διανομής ΔΕΔΔΗΕ, κ.ά. Σημαντική είναι η συμμετοχή του και σε άλλα μεγάλα ΣΔΙΤ έργα, όπως το νέο Κτήριο της Γενικής Γραμματείας του Υπουργείου Υποδομών, οι εστίες των Πανεπιστημίων Κρήτης, Θεσσαλίας και Θράκης, τα Περιφερειακά Κέντρα Πολιτικής Προστασίας και το Κέντρο Καινοτομίας Αθηνών, ενώ δραστηριοποιείται με επιτυχία σε αντίστοιχα έργα υποδομών στην ΝΑ Ευρώπη.

Η Intrakat θα διεκδικήσει τη νέα παραχώρηση της Αττικής Οδού συμμετέχοντας ως μέρος κοινοπραξίας με ποσοστό 30% με την πορτογαλική BRISA, έναν ευρωπαϊκό κολοσσό με τεράστια εμπειρία στη διαχείριση οδικών δικτύων και αυτοκινητοδρόμων. Μάλιστα η δύναμη και τεχνογνωσία της BRISA είναι κυρίως στον εκσυγχρονισμό των αυτοκινητοδρόμων με βάση την ψηφιακή τεχνολογία, μια τεχνογνωσία που είναι απαραίτητη για την επόμενη ημέρα των αυτοκινητοδρόμων στη χώρα μας.

Έμφαση στην ανάπτυξη τουριστικών ακινήτων

Στα σχέδια του Ομίλου συγκαταλέγεται, επίσης, η ισχυροποίηση της παρουσίας του στο Real Estate και τις τουριστικές υποδομές. Ειδικότερα η Intrakat εστιάζει σε high end τουριστικούς προορισμούς, όπως είναι η Μύκονος, η Σαντορίνη,

η Πάρος, η Σύρος, η Αθήνα και η Κρήτη, με στόχο να αναπτύξει πολυτελείς ξενοδοχειακές και οικιστικές μονάδες. Το πλέον πρόσφατο απόκτημα της εταιρείας είναι το Aranema Resort στη χώρα Μυκόνου, το οποίο θα μετατραπεί σε ένα luxury boutique hotel. Από τις αρχές του 2022, η Intrakat λειτουργεί το επίσης 5άστερο "Xenodocheio Milos" στην καρδιά της Αθήνας, ενώ πέρυσι ανακοίνωσε σύμβαση για την αποπεράτωση ενός επιπλέον πολυτελούς ξενοδοχείου επί της λεωφόρου Συγγρού, το οποίο θα λειτουργήσει ως ενιαίο με το γειτονικό Grand Hyatt Athens.

Πράσινες επενδύσεις

Στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης αλλά και της ενεργειακής πρόκλησης, ο Όμιλος επενδύει στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, οι οποίες και θα αποτελέσουν επενδυτική προτεραιότητα και βασικό μοχλό ανάπτυξης, με σταθερές χρηματοροές για τα επόμενα έτη, έχοντας ήδη ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο έργων ΑΠΕ ισχύος 1,8 GW και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 0,7 GW.

Επίσης και τα υπεράκτια αιολικά πάρκα είναι μια μεγάλη ευκαιρία για την Ελλάδα προκειμένου να αυξήσει την παραγωγή «πράσινης» ενέργειας και σε αυτή την κατεύθυνση η Intrakat έχει στρατηγικό συνεργάτη την Parkwind, η οποία διαθέτει μεγάλη εμπειρία σε αντίστοιχα έργα.

Έξι μέτρα για την αντιμετώπιση του ιδιωτικού χρέους

Του Μιχάλη Κατρίνη*

Οι εκλογές της 21ης Μαΐου σηματοδοτούν το πέρασμα σε μια νέα εποχή. Η πολιτική και οικονομική σταθερότητα έχει ως προαπαιτούμενα κυβερνήσεις συνεργασίας που θα σχηματίζονται στη βάση προγραμματικών συγκλίσεων. Η προγραμματική όμως σύγκλιση απαιτεί πρόγραμμα, προτάσεις και ιδέες, στοιχεία στα οποία επιμένει το ΠΑΣΟΚ, που είναι το μόνο κόμμα το οποίο καταθέτει προγραμματικές ιδέες και προτάσεις.

Νέα Δημοκρατία και ΣΥΡΙΖΑ έχουν επιλέξει να κινούνται στο πεδίο της παραπολιτικής, της τοξικότητας, ενός ρηχού, διχαστικού λόγου που δεν έχει καμία σχέση με τα υπαρκτά και πραγματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες.

Ίσως γιατί τόσο η Νέα Δημοκρατία όσο και ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχουν προτάσεις και λύσεις για αυτά τα προβλήματα και το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι να εγκλωβίσουν τους πολίτες σε ένα πλαστό δίλημμα «Μητσοτάκης ή Τσίπρας», που στερείται πραγματικού περιεχομένου.

Και όμως σε αυτή τη χώρα θα πρέπει να επιστρέψει ο πολιτικός διάλογος, να ασχοληθούμε με τα πραγματικά προβλήματα. Και ένα από αυτά, ίσως το πιο μεγάλο, είναι το πρόβλημα του τεράστιου ιδιωτικού χρέους που απειλεί την οικονομική και κοινωνική σταθερότητα.

Αυτή τη στιγμή, το σύνολο των οφειλών που έχουν οι πολίτες σε τράπεζες, funds, εφορία, ΕΦΚΑ ξεπερνά τα 256 δισ. ευρώ, ενώ το σύνολο του ιδιωτικού χρέους είναι δεδομένο ότι ξεπερνά τα 270 δισεκατομμύρια ευρώ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι 1.200.000 είναι τα κόκκινα δάνεια, ενώ πάνω από 4 εκατομμύρια πολίτες έχουν οφειλές προς την Εφορία.

Μπορεί να λειτουργήσει, υγιώς, μια οικονομία με αυτά τα χαρακτηριστικά; Απασχολεί το γεγονός αυτό Νέα Δημοκρατία και ΣΥΡΙΖΑ;

Μπορεί να διατηρηθεί η κοινωνική συνοχή και η σταθερότητα όταν όλοι αυτοί οι άνθρωποι έρχονται και θα έρθουν αντιμέτωποι με κατασχέσεις, πλειστηριασμούς και αναγκαστικά μέτρα;

Η κυβέρνηση προσποιείται ότι έχει λύσει το πρόβλημα όταν οι ρυθμίσεις που έχουν γίνει με τον εξωδικαστικό είναι 4000 ρυθμίσεις, σταγόνα στον ωκεανό όταν αυτοί που έχουν οφειλές σε εφορία, ΕΦΚΑ, τράπεζες και funds υπερβαίνουν τα 7.000.000.

Ανάλογη αποτυχία είχε και ο εξωδικαστικός μηχανισμός επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ που απέδωσε μόλις 2.350 ρυθμίσεις.

Και οι δύο αυτοί εξωδικαστικοί μηχανισμοί απέτυχαν γιατί δεν ήταν ρεαλιστικοί και το κυριότερο διαμορφώθηκαν σύμφωνα με τις ανάγκες των τραπεζών, των funds και των servicers.

Καιρός λοιπόν να έρθει μια κυβέρνηση που θα νομοθετεί για τις ανάγκες των πολιτών.

Το ΠΑΣΟΚ έχει ολοκληρωμένη πρόταση για την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους. Και η πρόταση αυτή αποτελεί μέρος και προϋπόθεση της προγραμματικής συμφωνίας για τη συμμετοχή του σε ένα κυβερνητικό σχήμα.

Η πρόταση αυτή περιλαμβάνει:

1ον) Νέα ρύθμιση 120 δόσεων για χρέη σε εφορία και ΕΦΚΑ, με κούρεμα 30% για τους συνεπείς οφειλότες που τηρούν τη ρύθμιση.

2ον) Προστασία της πρώτης κατοικίας με νέα επικαιροποιημένα και αντικειμενικά κριτήρια για αυτούς που βρίσκονται σε πραγματική αδυναμία. Για αυτούς που θα ενταχθούν στο πλαίσιο προστασίας, προβλέπεται η επιδότηση της δόσης δανείου/ενοικίου

3ον) Νέο πλαίσιο ρυθμίσεων σε έως και 240 δόσεις για όσους έχουν οφειλές από κόκκινα δάνεια και αξιολόγηση της προτεινόμενης από την πλατφόρμα ρύθμισης από τραπεζικό διαμεσολαβητή ή επιτροπή της ειδικής διαχείρισης ιδιωτικού χρέους.

4ον) Παροχή στο δανειολήπτη της δυνατότητας να αντιπροτείνει ρύθμιση, χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος της απευθείας απόρριψης της πρότασής τους από την πλατφόρμα, της κατάσχεσης και του πλειστηριασμού.

5ον) Δικαίωμα αγοράς του δανείου από τον δανειολήπτη, πριν καταλήξει στο fund, στη βάση του μοντέλου που εφαρμόστηκε στην Κύπρο.

6ον) Προστασία της αγροτικής γης, που αποτελεί το μοναδικό μέσο επιβίωσης για τους αγρότες που απειλούνται με πλειστηριασμούς. Και αυτό το καθεστώς προστασίας θα πρέπει να διέπεται από ρεαλιστικά και αντικειμενικά κριτήρια, ωφελούμενοι να είναι οι οικονομικά ευάλωτοι και αδύναμοι.

Για να επιβάλουμε αυτές τις προτάσεις στο προγραμματικό πλαίσιο για τη συμμετοχή μας στην κυβέρνηση, προϋπόθεση είναι ένα ισχυρό διψήφιο ποσοστό, ένα ισχυρό ΠΑΣΟΚ.

Γιατί Ισχυρό ΠΑΣΟΚ σημαίνει Ισχυρή Κοινωνία, πολίτες με δικαιώματα, ελπίδα, προοπτική.

Αυτό είναι το ουσιαστικό διακύβευμα των εκλογών της 21ης Μαΐου και όχι αν θα παραμείνουν ή θα επιστρέψουν στο Πρωθυπουργικό αξίωμα αυτοί που δοκιμάστηκαν και απέτυχαν.

* Ο Μιχάλης Κατρίνης είναι επικεφαλής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής

Το μέλλον είναι ήδη εδώ.

Αύξηση της ισχύος σε
Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
με στόχο το μερίδιό μας
το 2026 να ανέλθει στο 40%
της χώρας.

Άμεση τοποθέτηση 1.000 σταθμών
φόρτισης σε όλη την Ελλάδα
που θα αυξηθούν σε
10.000 μεσοπρόθεσμα.

Νέα πρόσθετη υπηρεσία GreenPass
που εγγυάται στους καταναλωτές
πως όση ενέργεια καταναλώνουν,
τόση παράγεται για εκείνους
από ανανεώσιμες πηγές.

Σημαντική μείωση της λιγνιτικής
παραγωγής κατά 49% μεταξύ
2019 και 2021.

Ένα με το μέλλον
dei.gr

Προς νέο ρεκόρ τα τουριστικά έσοδα

Ανεβαίνει ο πυρετός της τουριστικής σεζόν του 2023

Της Λίνας Τσιρέκα

Με το δεξί φαίνεται ότι ξεκίνησε η περίοδος των προκρατήσεων για τη βαριά βιομηχανία της χώρας, τον τουρισμό. Οι αφίξεις τους δύο πρώτους μήνες του έτους και η κινητικότητα που καταγράφεται από tour operators, αλλά και από μεμονωμένους ταξιδιώτες, προδιαγράφουν νέα ρεκόρ, τόσο σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά όσο και σε σχέση με το 2019, έτος -σταθμό για τον ελληνικό τουρισμό.

Τις προσδοκίες ενισχύουν οι καλές επιδόσεις που κατέγραψε η χώρα ήδη από το 2022, όπου τα έσοδα του κλάδου προσέγγισαν κατά πολύ τις επιδόσεις της προπανδημικής χρονιάς, ακόμα κι αν οι αφίξεις δεν κατάφεραν να πλησιάσουν στον ίδιο βαθμό τα προπανδημικά επίπεδα.

«Τα δεδομένα σήμερα δείχνουν ότι θα κάνουμε μια καλή χρονιά, δηλαδή μια κανονική χρονιά που σίγουρα θα έχει τους αριθμούς του 2022 και ενδεχομένως να πιάσουμε και του 2019»

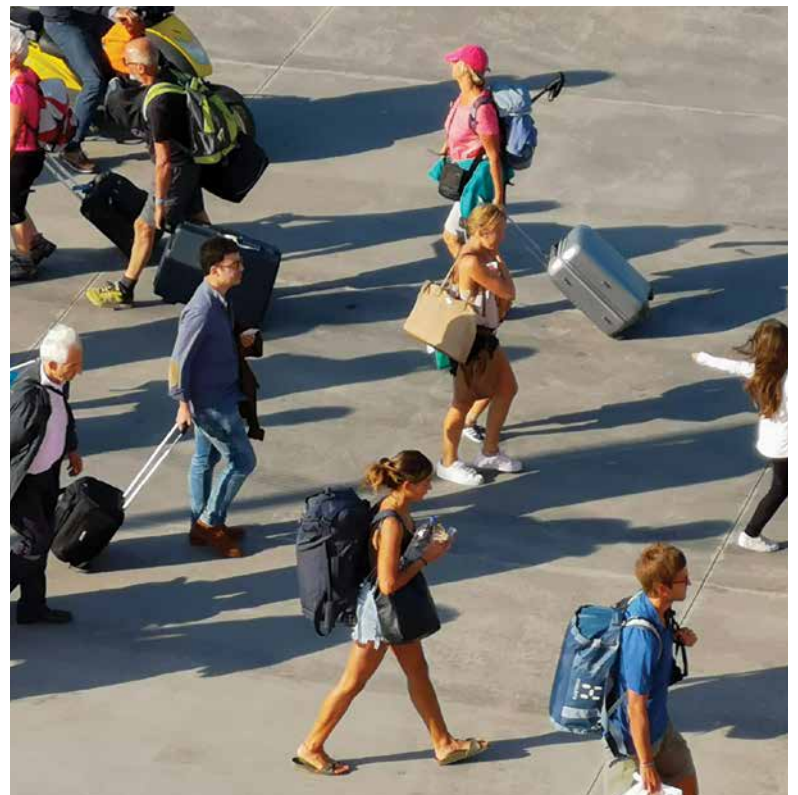
Γρηγόρης Τάσιος, πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων και πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Χαλκιδικής

Σύμφωνα με τον κ. Τάσιο, οι προκρατήσεις αυτή τη στιγμή βρίσκονται στα επίπεδα του 2019 προς 2020, ανάλογα με την περιοχή. «Σε μια τουριστική σεζόν δηλαδή όπως είναι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και την Κρήτη που αγγίζει τις 180-190 μέρες, στη Βόρεια Ελλάδα και τα Ιόνια που αγγίζει τις 150 - 180 μέρες, η μέση πληρότητα στα ξενοδοχεία σήμερα σε αυτά τα χρονικά περιθώρια είναι της τάξης του 40% - 45%, όσο ήταν και το 2019 προς 2020, πριν την πανδημία. Αυτό το νούμερο ισχύει για τις περισσότερες περιοχές της χώρας» αναφέρει ο πρόεδρος της ΠΟΞ.

Πρωταγωνίστρια η Αγγλία

Τα μηνύματα είναι ενθαρρυντικά από τις βασικές αγορές-τροφοδότες της χώρας και πλέον η προσοχή στρέφεται και σε άλλες που, μέχρι πέρυσι, παρέμεναν αδρανείς λόγω της υγειονομικής κρίσης. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι η βρετανική αγορά, η οποία κέρδισε την πρωτιά των αφίξεων και των εισπράξεων το 2022, έστω και οριακά από τη γερμανική, κάνει τη διαφορά και φέτος, με τις προκρατήσεις να δείχνουν προβάδισμα και το 2023.

«Αυτή τη στιγμή, τα νούμερα δείχνουν την Αγγλία να πρωταγωνιστεί σε κρατήσεις το 2023. Η Γερμανία έρχεται -ιδιαίτερα το τελευταίο χρονικό διάστημα- με καλό ρυθμό κρατήσεων και έπεται η Γαλλία, αλλά και η Ιταλία, όπως και οι Σκανδιναβικές χώρες. Οι ΗΠΑ ξεκίνησαν πτήσεις από το τέλος Μαρτίου για την Αθήνα και αναμένουμε να δούμε εάν θα έχουμε κάποια εξέλιξη σε σχέση με την Ασία και όποιες πτήσεις μπορούν να έρθουν από εκεί. Δεν φαίνεται κάτι άλλο στον ορίζοντα, άρα κινούμαστε με εθνικότερες όπως και πριν, αλλά με τους Άγγλους να κάνουν τη διαφορά, λόγω των πολλών πτήσεων που υπάρχουν σε πολλούς προορισμούς» σημειώνει ο κ. Τάσιος.

Καλά νέα για τη Βόρεια Ελλάδα

Αισιόδοξοι δηλώνουν οι άνθρωποι του τουρισμού και στη Χαλκιδική, βάσει των προκρατήσεων, εκτιμώντας πως το 2023 θα είναι, πάντα εκτός απροόπτου, μια άκρως θετική χρονιά. Στην άποψη αυτή συντείνει το γεγονός πως σε περιοχές όπως η Χαλκιδική, ακόμη και από χώρες, όπως αυτές των Βαλκανίων, που μέχρι πρότινος δεν έσπευδαν να κάνουν νωρίς κρατήσεις για το καλοκαίρι, φέτος μπήκαν στη διαδικασία του early booking, σε μια προσπάθεια να πετύχουν καλύτερες τιμές και προπάντων για να βρουν κατάλυμα. Πρωτοστάτες οι Ρουμάνοι, που για πρώτη φορά φέτος, παρά το γεγονός πως προγραμματίζουν τις διακοπές τους για τους καλοκαιρινούς μήνες, κάτι που συμβαίνει διαχρονικά, ξεκίνησαν από πολύ νωρίς τις κρατήσεις.

Μάλιστα, εξαιτίας της κινητικότητας κάποια ξενοδοχεία στη Χαλκιδική θα

ανοίξουν μέσα στον Απρίλιο. «Τον Απρίλιο θα ανοίξουν στη Χαλκιδική περίπου 15 ξενοδοχεία, ενώ η σεζόν επί της ουσίας θα ξεκινήσει την Πρωτομαγιά. Οι κρατήσεις είναι σε ικανοποιητικό επίπεδο, όπως πανελλαδικά, το ίδιο ισχύει και για τη Χαλκιδική, όπου η μέση πληρότητα στα ξενοδοχεία είναι για 150-180 μέρες στο 40%» εξηγεί ο κ. Τάσιος, λέγοντας μάλιστα χαρακτηριστικά πως «έχουμε περιθώρια για να κάνουμε σίγουρα τους αριθμούς που είχαμε το "καλό" 2019. Στην υπόλοιπη Βόρεια Ελλάδα είναι περίπου ίδια τα δεδομένα, τόσο στη Θάσο όσο και στην Πιερία, ενώ η πόλη της Θεσσαλονίκης θα πρέπει να δει τα δεδομένα του Απριλίου και του Μαΐου για να μπορέσει να εκτιμηθεί και εκεί η κατάσταση».

Σε ό,τι αφορά τις τιμές των τουριστικών πακέτων που προσφέρουν τα ελληνικά ξενοδοχεία για το 2023, αυτές είναι αυξημένες κατά 10%.

Επενδυτικό ράλι στον ελληνικό τουρισμό

Ενισχύονται οι ξενοδοχειακές υποδομές - Τα νέα project σε όλη την Ελλάδα

Της Λίνας Τσιρέκα

Σε επενδυτικό πυρετό βρίσκεται ο τουριστικός τομέας στη χώρα μας, καθώς ξενοδοχειακά project δισεκατομμυρίων ευρώ βρίσκονται αυτή την περίοδο είτε στο στάδιο της ολοκλήρωσης, είτε της υλοποίησης, είτε του σχεδιασμού.

Μάλιστα τα 24 project που έχει εγκρίνει το Enterprise Greece, εντάσσοντάς τα σε καθεστώς στρατηγικών επενδύσεων και επομένως ταχείας αδειοδότησης, έχουν αθροιστική αξία 4,5 δισ. ευρώ. Κάποια από αυτά έχουν πάρει ήδη το πράσινο φως της διυπουργικής επιτροπής και άλλα αναμένεται να εξεταστούν προσεχώς. Παράλληλα, εγχώρια και ξένα επενδυτικά κεφάλαια έχουν τοποθετήσει τον τελευταίο χρόνο άλλα 5 δισ. ευρώ είτε σε εξαγορές ξενοδοχείων, είτε σε ανακαινίσεις, είτε σε ανέγερση ολοκαίνουργιων συγκροτημάτων.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, την περίοδο 2018-2022 προστέθηκαν στο ελληνικό ξενοδοχειακό δυναμικό σχεδόν 200 νέα 5άστερα ξενοδοχεία, σημειώνοντας αύξηση κατά 35%, ενώ σε ετήσια βάση, στο τέλος του 2022, οι πεντάστερες μονάδες έφθασαν τις 744 από τις 700 συνολικά στο τέλος του 2021.

Η επένδυση του GIC

Μέχρι στιγμής, πάντως, το μεγαλύτερο ξενοδοχειακό deal ήταν αυτό του Σεπτεμβρίου του 2022 με την είσοδο στο μετοχικό κεφάλαιο του ελληνικού ξενοδοχειακού ομίλου Sani/Ikos ενός από τους μεγαλύτερους διεθνείς θεσμικούς επενδυτές, του κρατικού επενδυτικού κεφαλαίου της Σιγκαπούρης GIC. Για τη συναλλαγή, που αφορά την αποεπένδυση των Oaktree, Goldman Sachs Asset Management, Moonstone, Florac και Hermes GPE, ο όμιλος Sani/Ikos αποτιμήθηκε στα 2,3 δισ. ευρώ, αναδεικνυοντάς τη σε μια από τις πιο επιτυχημένες επενδύσεις στην Ελλάδα.

Δuo μήνες αργότερα η Goldman Sachs Asset Management προχώρησε στην εξαγορά, έναντι 70 εκατ. ευρώ, τριών ξενοδοχείων στη Χαλκιδική και προγραμματίζει επενδύσεις 150 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι απέκτησε τα ξενοδοχεία Athos Palace τεσσάρων αστέρων, το Pallini Beach επίσης τεσσάρων αστέρων και το πεντάστερο Theorhano Imperial.

Οι επενδύσεις που υλοποιούνται στη Χαλκιδική, το δημοφιλέστερο τουριστικό θέρετρο της Β. Ελλάδας, θα δημιουργήσουν το επόμενο διάστημα περί τις 1.000 νέες κλίνες, με επενδύσεις συνολικού ύψους 200 εκατ. ευρώ μέχρι το 2025.

Ποιοι οδηγούν την κούρσα των επενδύσεων

Επενδυτικά σχήματα, ιδιωτικά κεφάλαια και fund οδηγούν την κούρσα των επενδύσεων στον τουριστικό τομέα. Διεθνή επενδυτικά ονόματα όπως τα Hotel Investment Partners (HIP), Hines, Henderson Park, HIG, Zetland Capital κ.ά. τοποθετούνται κυρίως στα ελληνικά νησιά, ενώ μεγάλες ξενοδοχειακές αλυσίδες, όπως οι Marriott, Accor, Hilton, Hyatt, Radisson, Melia, One & Only και οι ισραηλινές Fattal και Brown, βάζουν τη σφραγίδα των brands τους. Από κοντά και οι εγχώριες ξενοδοχειακές αλυσίδες, όπως η TEMES, η Sani/Ikos, η Mitsis Hotels, που αναπτύσσουν τα χαρτοφυλάκιά τους.

Τα πεντάστερα

Η TEMES, συμφερόντων του ομίλου Κωνσταντακόπουλου, προχωρά τις εργασίες ανακατασκευής στο Hilton, το οποίο θα μετονομαστεί σε Conrad. Η επένδυση στην ιστορική μονάδα στο κέντρο της Αθήνας ανέρχεται σε 130 εκατ. ευρώ και θα ολοκληρωθεί το 2024.

Παράλληλα, ο όμιλος ετοιμάζεται να υποδεχθεί εφέτος το πρώτο Mandarin Oriental στην περιοχή

του Costa Navarino στη Μεσσηνία, ενώ δρομολογεί λειτουργία νέου τουριστικού καταλύματος 5 αστέρων στη θέση «Καρυά» ή «Βελίκα», στον Μεσσηνιακό Κόλπο, ύψους 49,81 εκατ. ευρώ.

Σε φάση δυναμικής επέκτασης βρίσκεται και ο Όμιλος Sani/Ikos, που προχωρά σε δεύτερη τοποθέτηση στην Κέρκυρα. Για τη νέα μονάδα, που θα ονομαστεί Ikos Odisia, το ύψος της επένδυσης ανέρχεται σε περίπου 125 εκατ. ευρώ.

Νέα ξενοδοχεία πρόκειται να ανοίξει το επόμενο διάστημα και η ισραηλινή αλυσίδα Brown Hotels. Στην Αθήνα αναμένεται να προστεθούν τα Brown Spices, Sans Rival, Museum Hotel και Lycourgou, στο Λουτράκι το ανακαινισμένο Ελπίς και το Villa Brown Loutraki και στα Χανιά το Mr & Mrs White Resort & Spa.

Το 2024 αναμένεται να τεθούν τελικά σε λειτουργία δύο ξενοδοχεία της ισραηλινής αλυσίδας στη Θεσσαλονίκη, δίνοντας νέα ζωή σε ιστορικά κτήρια της πόλης, στο διατηρητέο πρώην ξενοδοχείο «Βιέννη», χτισμένο κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου, και στα δύο κτήρια της καπναποθήκης «Σακκά-Μιχαηλίδη». Τα δύο ξενοδοχεία, πέντε και τεσσάρων αστέρων αντίστοιχα, θα είναι δυναμικότητας 82 δωματίων το πρώτο και 138 δωματίων και 50 διαμερισμάτων το δεύτερο.

Οι Ισραηλινοί της Fattal ετοιμάζονται να ανοίξουν το πεντάστερο NYX Esperia Palace Hotel Athens στο πρώην Esperia της οδού Σταδίου, αλλά και το NYX Hotel Thessaloniki στα Λαδάδικα, ενώ αναμένεται και η λειτουργία του Leonardo Boutique Hotel Athens.

Γιατί είναι σημαντική η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας

Επιχειρήσεις, τράπεζες και Βρυξέλλες προσβλέπουν στην επιστροφή της χώρας στην πλήρη οικονομική κανονικότητα

Του Γιώργου Μητράκη

Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας το 2023 θα αποτελέσει ορόσημο για την ελληνική οικονομία, καθώς η επίτευξη του στόχου αυτού αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση του κόστους πρόσθετου δανεισμού της χώρας και να συμβάλει στην ταχύτερη αποκλιμάκωση του χρέους μακροπρόθεσμα.

Αυτό επισημαίνει σε αναφορά της στις αρχές του χρόνου η Alpha Bank, σύμφωνα με την οποία το γεγονός αυτό αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία σε ένα περιβάλλον αυξανόμενων επιτοκίων, ως αποτέλεσμα των παρεμβάσεων από τις κεντρικές τράπεζες προκειμένου να συγκρατηθούν οι έντονες πληθωριστικές πιέσεις. Και τούτο διότι η σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής επηρεάζει αρνητικά πολλές επενδυτικές αποφάσεις. Συνεπώς, τονίζεται, η επίτευξη επενδυτικής βαθμίδας ενισχύει την περαιτέρω βελτίωση της εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία και συμβάλει στην προσέλκυση νέων εγχώριων και άμεσων ξένων επενδύσεων.

Η επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πορεία των δημόσιων οικονομικών και την επιστροφή σε πρωτογενή πλεονάσματα από το 2023 και μετά, καθώς και τη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Ο στόχος αυτός θεωρείται εφικτός, λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις του υπουργείου Οικονομικών στον Προϋπολογισμό του 2023 και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πορεία του δημοσίου χρέους το τρέχον έτος, καθώς, επίσης, και την υπεραπόδοση των φορολογικών εσόδων το 2022, γεγονός που αναμένεται να διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό την επιστροφή σε πρωτογενή πλεονάσματα.

Επιπλέον, ο θετικός ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ αλλά και οι πληθωριστικές πιέσεις που θα συνεχιστούν, έστω σε μικρότερο βαθμό, το 2023, αναμένεται να αυξήσουν περαιτέρω το ονομαστικό ΑΕΠ και επομένως τον παρονομαστή του κλάσματος, αποκλιμακώνοντας τον λόγο χρέους προς ΑΕΠ. Επιπρόσθετα, η αύξηση του αριθμητή (ονομαστικό χρέος) αναμένεται να είναι οριακή το τρέχον έτος, σύμφωνα με τη στρατηγική χρηματοδότησης

Φθάνουμε σταδιακά εκεί που θέλουμε και στην ανάπτυξη αλλά και στην ποιότητα των κεφαλαίων

του ελληνικού δημοσίου, όπως εκφράζεται από τον ΟΔΔΧ. Ως εκ τούτου, η επίτευξη των προβλέψεων τόσο των μακροοικονομικών όσο και των δημοσιονομικών μεγεθών, εκτιμάται ότι θα καθορίσει την επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας για το αξιόχρεο της Ελλάδας το 2023.

Σημαντικό ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή αναμένεται να διαδραματίσουν η εμπέδωση σκληρού πολιτικής σταθερότητας στη χώρα, ανεξαρτήτως του χρονισμού των εκλογικών αναμετρήσεων, καθώς και η απουσία υφεσιακών και γεωπολιτικών διαταραχών στο διεθνές περιβάλλον.

Τι λένε οι Οίκοι Αξιολόγησης

Στο μεταξύ, ακριβώς την ημέρα που ο πρωθυπουργός ανακοίνωνε στο Υπουργικό Συμβούλιο τη διεξαγωγή εκλογών την 21η Μαΐου, εκπρόσωποι μεγάλων ξένων οίκων που συμμετείχαν σε συνέδριο του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας έκαναν εκτεταμένες αναφορές στην προοπτική ανάκτησης από τη χώρα μας της επενδυτικής βαθμίδας. Όπως σημείωσαν, η διαρκής δέσμευση στη δημο-

σιονομική σταθερότητα, η ανάπτυξη με ισχυρά ποιοτικά χαρακτηριστικά και οι μεταρρυθμίσεις είναι τρία βασικά κλειδιά για την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας αλλά και την ουσιαστική ποιοτική αλλαγή στη χώρα.

Ο εκπρόσωπος του οίκου Fitch, Άλεξ Μουσκατέλι σημείωσε χαρακτηριστικά πως είναι σαφές ότι διαφορετικές κυβερνήσεις έχουν διαφορετικό μείγμα πολιτικής αλλά η προσδοκία είναι πως η γενική κατεύθυνση δημοσιονομικής πολιτικής στην Ελλάδα θα εστιάσει γύρω από το χρέος και τις επενδύσεις θα είναι μια σταθερή πολιτική ανεξαρτήτως του αποτελέσματος των βουλευτικών εκλογών. Ο εκπρόσωπος του οίκου Fitch υπογράμμισε τη σημαντική βελτίωση που έχει καταγραφεί στην ελληνική οικονομία τόσο ως προς τη μείωση του χρέους όσο και ως προς την αναπτυξιακή δυναμική, παράγοντες στους οποίους στηρίχθηκε η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της τον περασμένο Ιανουάριο.

Από την πλευρά του ο εκπρόσωπος του πιο συντηρητικού από τους οίκους αξιολόγησης, του οίκου Moody's, Στ. Ντάικ, στάθηκε ιδιαίτερα σε ζητήματα θεσμικής βελτίωσης που θα πρέπει να προχωρήσουν και στην ποιοτική ανάλυση των αναπτυξιακών δεδομένων.

«Έχουμε βελτίωση και φθάνουμε σταδιακά εκεί που θέλουμε και στην ανάπτυξη αλλά και στην ποιότητα των κεφαλαίων», ήταν ένα από τα συμπεράσματα που ανέφερε. Σύμφωνα με τον ίδιο, η Ελλάδα, παρά την πρόοδο που έχει επιτελέσει, έχει ακόμη πολύ μεγάλο χρέος, το οποίο ωστόσο μειώνεται, κάτι που ο οίκος θεωρεί σημαντικό. Επίσης, υπογράμμισε ως θετικό στοιχείο το γεγονός ότι η χώρα έχει σχετικά φθηνή χρηματοδότηση, ενώ εστίασε και στην εξέλιξη του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών που πρέπει να βελτιωθεί.

Από τη δική του πλευρά ο κ. Στέλιος Παπαδόπουλος, Senior Country Officer για Ελλάδα, Κύπρο και Μάλτα στη JP Morgan, εκτίμησε πως η επενδυτική βαθμίδα ένας μεγάλος στόχος και μια ανάγκη.

Προειδοποίησε όμως πως από μόνη της δεν είναι αρκετή και για αυτό, όπως ανέφερε, είναι απαραίτητη η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων.

Ο ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ!

Διεκδίκησε **ένα ακόμα ολοκαίνουργιο σπίτι**
και πολλά πλούσια δώρα.

Μπεσ τώρα στο zenith.gr και πάρε μέρος στον κορυφαίο διαγωνισμό "Home Sweet Home" για να αποκτήσεις ένα ακόμα ολοκαίνουργιο ενεργειακό σπίτι. Επιπλέον, μπορείς να διεκδικήσεις κάθε μήνα πολλά, πλούσια δώρα που θα κάνουν την καθημερινότητά σου καλύτερη.

Οι προηγούμενες συμμετοχές στον διαγωνισμό ισχύουν κανονικά.

σκάναρε εδώ

www.zenith.gr

Zēniθ

Κορυφαία ενέργεια.

Η επιτυχημένη ενεργειακή μετάβαση της Ευρώπης εξαρτάται από τη στρατηγική της ΕΕ για τις Ορυκτές Πρώτες Ύλες

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει θέσει φιλόδοξους ενεργειακούς και κλιματικούς στόχους για τη μείωση των εκπομπών της και τη στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Για την επίτευξη αυτών των στόχων είναι απαραίτητο να εξασφαλιστούν επαρκείς προμήθειες ορυκτών πρώτων υλών (ΟΠΥ) όπως σπάνιες γαίες, χαλκός, κοβάλτιο, οι οποίες διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ενεργειακή μετάβαση της ΕΕ.

Οι ΟΠΥ είναι απαραίτητες για πολλούς βιομηχανικούς κλάδους (ενεργειακός, κατασκευαστικός μεταφορές), καθώς αποτελούν τη βάση για την παραγωγή και αποθήκευση καθαρής ενέργειας και τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως ηλιακούς συλλέκτες, ανεμογεννήτριες, μπαταρίες, κυψέλες καυσίμου (fuel cells) και ηλεκτρικά οχήματα. Επιπλέον, χρησιμοποιούνται για τεχνολογίες ενεργειακής απόδοσης, όπως συσκευές εξοικονόμησης ενέργειας κ.α..

Λόγω των κρίσιμων τεχνολογιών που απαιτούνται για την απαλλαγή από τον άνθρακα, η ζήτηση για κρίσιμες πρώτες ύλες προβλέπεται να αυξηθεί δραστικά. Για παράδειγμα, η ζήτη-

ση για χαλκό, ένα μέταλλο που σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας χαρακτηρίζεται ως ακρογωνιαίος λίθος για όλες τις τεχνολογίες που σχετίζονται με την ηλεκτρική ενέργεια, αναμένεται να διπλασιαστεί έως το 2050 - από 25 εκ. τόνους το 2020 σε 50 εκατομμύρια τόνους.

Ωστόσο, η Ευρώπη βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις εισαγωγές για την προμήθεια των ΟΠΥ από τρίτες χώρες, κάτι που σημαίνει ότι ο εφοδιασμός της με αυτές τις πρώτες ύλες είναι ευάλωτος σε εξωτερικούς παράγοντες, όπως η πολιτική αστάθεια, οι φυσικές καταστροφές και οι διακυμάνσεις των τιμών.

Για να διασφαλίσει την πρόσβαση της ΕΕ σε έναν ασφαλή, διαφοροποιημένο, προσιτό και βιώσιμο εφοδιασμό κρίσιμων πρώτων υλών, καθώς και για να βελτιώσει την ικανότητα της ΕΕ να παρακολουθεί και να μετριάξει τους κινδύνους διαταραχών, ενισχύοντας ταυτόχρονα την κυκλικότητα και τη βιωσιμότητα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προτείνει ένα ολοκληρωμένο σύνολο ενεργειών, μέσα από την εν εξελίξει νέα Ευρωπαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία για τις Ορυκτές Πρώτες Ύλες (Critical Raw Materials Act).

Τι σημαίνουν όμως όλα αυτά για τη χώρα μας; Η Ελλάδα, αποτελεί σημαντικό μέρος της αλυσίδας εφοδιασμού της ΕΕ για κρίσιμες πρώτες ύλες, καθώς διαθέτει έναν πλούτο κοιτασμάτων ορυκτών πρώτων υλών, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων σπάνιων γαιών.

Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ), στην Ελλάδα υπάρχει περίπου το 10% των κρίσιμων πρώτων υλών της ΕΕ, με τη λίστα συνεχώς να διευρύνεται και με

νέα κοιτάσματα. Επενδύοντας λοιπόν στους δικούς της πόρους και λειτουργώντας ως πύλη προς την υπόλοιπη Ευρώπη, η Ελλάδα μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενεργειακή μετάβαση της ΕΕ.

Το υπερσύγχρονο μεταλλείο των Σκουριών, το οποίο βρίσκεται σήμερα ολοκληρωμένο κατά το ήμισυ και του οποίου η κατασκευή πρόκειται πολύ σύντομα να επανεκκινήσει, εκτιμάται ότι κατά τη διάρκεια ζωής του (~20 έτη) θα πα-

ράσει **ότι το έργο των Σκουριών θα διαδραματίσει ένα κρίσιμο ρόλο στην πράσινη ενεργειακή μετάβαση της Ευρώπης**, θέτοντας παράλληλα τις βάσεις, ώστε **η Ελλάδα να διεκδικεί μια από τις πρώτες θέσεις στην παραγωγή χρυσού στην Ευρώπη.**

Παράλληλα, η πλήρης ανάπτυξη των Μεταλλείων Κασσάνδρας θα αποφέρει σημαντικά οφέλη τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, καθώς προβλέπεται **η δημιουργία συνολικά 5.000 άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας**, καθώς και **φορολογικά έσοδα** για το Ελληνικό Δημόσιο **άνω των 2 δισ. δολαρίων** από φόρους και εισφορές. Παράλληλα, εκτιμάται πως **η αξία αγορών προς Έλληνες προμηθευτές θα είναι άνω των 4 δισ. δολαρίων**, ενώ κατά τη διάρκεια ζωής των μεταλλείων θα επενδυθούν **80 εκατ. δολάρια σε προγράμματα εταιρικής υπευθυνότητας** για την ανάπτυξη προγραμμάτων και την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων που θα ωφελήσουν αποκλειστικά την τοπική οικονομία και θα συμβάλουν στην μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της περιοχής.

Στις Σκουριές υπάρχουν βεβαιωμένα αποθέματα 740.000 τόνων χαλκού και 3,6 εκατ. ουγκιών χρυσού

Ένα σημαντικό ποσοστό του ορυκτού πλούτου της χώρας εντοπίζεται στη Βόρεια Ελλάδα, και συγκεκριμένα στη ΒΑ Χαλκιδική, όπου η αξία των συνολικών αποθεμάτων αποτιμάται στα 72 δισ. ευρώ. Ενδεικτικά, στα Μεταλλεία Κασσάνδρας που λειτουργεί και αναπτύσσει η εταιρεία Ελληνικός Χρυσός και συγκεκριμένα, στο παγκοσμίου κλάσης πορφυριτικό κοιτάσμα **στις Σκουριές υπάρχουν βεβαιωμένα αποθέματα 740.000 τόνων χαλκού και 3,6 εκατ. ουγκιών χρυσού.**

ράγει κατά μέσο όρο 140.000 ουγκιές χρυσού και 67 εκατομμύρια λίβρες χαλκού σε ετήσια βάση, δημιουργώντας τις κατάλληλες προϋποθέσεις για περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Επομένως, **οι Σκουριές θα αποτελέσουν μια νέα πηγή εφοδιασμού για την ευρωπαϊκή βιομηχανία** και θα συνεισφέρουν στην αυτάρκεια και την ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής εφοδιαστικής αλυσίδας σε κρίσιμες πρώτες ύλες, όπως ο χαλκός. Πρακτικά αυτό σημαίνει

Με το πόδι στο γκάζι οι εξαγωγές και το 2023

Οι εκτιμήσεις για την πορεία των εξαγωγών μέχρι το 2030 -
Η συμβολή κάθε περιφέρειας στην ελληνική εξωστρέφεια

Της Λίνας Τσιρέκα

Με αξιοσημείωτη δυναμική κινούνται και στο τρέχον έτος οι ελληνικές εξαγωγές, συνεχίζοντας την πορεία του 2022, οπότε κατέγραψαν ρεκόρ, φτάνοντας τα 54,6 δισ. ευρώ.

Είναι πλέον γεγονός ότι παρά τις δυσμενείς διεθνείς εξελίξεις, όπως ο υψηλός πληθωρισμός, το αυξανόμενο ενεργειακό κόστος και η δυσκολία εφοδιασμού, οι ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις βρίσκουν συνεχώς διεξόδους, είτε σε νέες αγορές είτε διεκδικώντας μεγαλύτερα μερίδια στις παραδοσιακές αγορές της ΕΕ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2022 οι ελληνικές εξαγωγές κατέγραψαν αύξηση 36,7% σε σχέση με το 2021, ενώ, αν εξαιρέσουμε πετρελαιοειδή και πλοία, η αύξηση φτάνει το 21,6%. Με εξαίρεση τα πετρελαιοειδή, τα βιομηχανικά προϊόντα ηγούνται αυτής της προσπάθειας (+30,1% και +27,2% τα διάφορα βιομηχανικά προϊόντα) και ακολουθούν τα λάδια (+43,4%) και τα μηχανήματα και οχήματα (+28,2%).

Η πορεία των εξαγωγών αποδεικνύει ότι η βιομηχανία διατηρεί ισχυρή ανταγωνιστικότητα, παρά τις εντεινόμενες πιέσεις από τον πόλεμο της Ουκρανίας και την ενεργειακή κρίση. Η συνεχής βελτίωση των εξαγωγικών επιδόσεων οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη διεισδυτικότητα

των προϊόντων σε αγορές της Ε.Ε., οι οποίες εξακολουθούν να απορροφούν την πλειονότητα των εξαγωγών κατά 55,1% (με αύξηση 40% σε σχέση με το 2021), ενώ, αν εξαιρέσουμε τα πετρελαιοειδή, το ποσοστό ανέρχεται σε 20,8%. Είναι γεγονός ότι οι ευρωπαϊκές αγορές, εκτός από τη γεωγραφική εγγύτητα, έχουν ευκολότερες τελωνειακές διαδικασίες, περιορισμένη γραφειοκρατία, ταχύτερη μεταφορά και συνήθως καλύτερες οικονομικές αποδόσεις.

Πυξίδα ο Ιανουάριος του 2023

Αυξητική πορεία που σπάει κάθε ρεκόρ έχουν οι ελληνικές εξαγωγές. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Εξαγωγέων - ΣΕΒΕ τον Ιανουάριο του 2023 σημειώθηκε αύξηση 30,2% σε σχέση με τον Ιανουάριο της προηγούμενης χρονιάς κατά την οποία και πάλι οι εξαγωγές κρατούσαν τα σκήπτρα της αναπτυξιακής πορείας της χώρας.

Η άκρως θετική πορεία της περσινής χρονιάς αλλά και η δυναμική που παρουσίασαν οι ελληνικές εξαγωγές τον πρώτο μήνα του έτους δημιουργούν όλες τις προϋποθέσεις για αισιόδοξες προβλέψεις για το επόμενο διάστημα. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Συνδέσμου Εξαγωγέων - ΣΕΒΕ Σίμου Διαμαντίδη, οι ελληνικές εξαγωγές προϊόντων εκτιμάται ότι θα φτάσουν τα 70 δισ. ευρώ το 2030. Σύμφωνα με τον ίδιο, δεν αποκλείεται το 2030 οι εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών να ξεπεράσουν το 50% του εθνικού ΑΕΠ. Σημειώνεται πως σήμερα βρίσκονται στο 45% με 47%.

Μάλιστα, ο πρόεδρος του ΣΕΒΕ εξέφρασε την εκτίμησή του για αύξηση κατά 10% των ελληνικών εξαγωγών προϊόντων το 2023, σε σχέση με την περσινή χρονιά, επισημαίνοντας πως επιλέγει μια συντηρητική εκτίμηση, παρά το γεγονός πως η μέχρι στιγμής εικόνα, όπως αυτή προκύπτει από τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους, είναι άκρως εντυπωσιακή.

Μερίδιο στην εξωστρέφεια πρέπει να έχουν οι ΜμΕ

Έχει υπολογιστεί ότι για κάθε 4 μονάδες αύξησης των εξαγωγών, σημειώνεται άνοδος κατά μία μονάδα του ΑΕΠ, ήτοι 2 δισεκατομμύρια επιπλέον στο οικονομικό μέγεθος της χώρας. Όπως εξηγεί ο κ. Διαμαντίδης, «το 80% των εξαγωγών στη χώρα μας πραγματοποιείται από το 20% των ελληνικών επιχειρήσεων». Ωστόσο σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΣΕΒΕ, συμμετοχή στην εξωστρέφεια θα πρέπει να έχουν και οι ΜμΕ. «Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις χρειάζονται στήριξη είτε με επιδοτήσεις μέσω προγραμμάτων για εκθέσεις στο εξωτερικό, κάτι που γίνονταν προ πανδημίας, είτε μέσω πλατφορμών του εξωτερικού, ώστε τα προϊόντα τους να φθάνουν άμεσα στους καταναλωτές, χρησιμοποιώντας τα διάφορα logistic centers που υπάρχουν ανά χώρα» τονίζει ο κ. Διαμαντίδης επισημαίνοντας πως «πρέπει να βοηθηθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις για να αυξήσουν τις εξαγωγές τους, αξιοποιώντας περισσότερο τα οφέλη που υπάρχουν στις συνέργειες και τα clusters».

Συμεών Διαμαντίδης,
πρόεδρος Συνδέσμου Εξαγωγέων ΣΕΒΕ

Το 82% των ελληνικών εξαγωγών από 3 περιφέρειες

Από τις περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου πραγματοποιείται το 82% των εξαγωγών της χώρας μας, όπως προκύπτει από την πρόσφατη μελέτη του Ινστιτούτου/ΙΕΕΣ του ΣΕΒΕ με θέμα «Χαρτογράφηση της εξαγωγικής δραστηριότητας της Ελλάδας ανά περιφέρεια» για την περίοδο 2017-2021. Αξίζει να σημειωθεί πως κατά την εξεταζόμενη πενταετία οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 38%, από τα 28,5 δισ. ευρώ του 2017 στα 39,4 δισ. ευρώ του 2021, με τις εξαγωγές αγαθών το 2021 να αντιστοιχούν στο 21,7% του ΑΕΠ.

Τα στοιχεία ανά περιφέρεια

Στα σημαντικότερα στοιχεία ανά περιφέρεια, όπως προκύπτει από την προαναφερόμενη μελέτη, είναι το ότι ξεπέρασαν τα 20 δισ. ευρώ για πρώτη φορά στην ιστορία οι εξαγωγές της **Περιφέρειας Αττικής** το 2021, σημειώνοντας αύξηση κατά 23,4% συγκριτικά με το 2020, με το μερίδιό τους να ανέρχεται σε 52,7% επί του συνόλου. Εξίσου σημαντική ήταν και η αύξηση των εισαγωγών της Περιφέρειας (ήτοι 31,2%), με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν σε 44,1 δισ. ευρώ και το εμπορικό έλλειμμα να διαμορφωθεί σε 23,3 δισ. ευρώ.

Αύξηση 17,7% κατέγραψαν οι εξαγωγές της **Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας** στο διάστημα 2020-2021, φτάνοντας τα 6,2 δισ. ευρώ, η οποία συνιστά και την καλύτερη επίδοσή της. Το μερίδιο της περιφέρειας ανέρχεται σε 15,6% με τα πετρελαιοειδή και σε 19% χωρίς αυτά.

Την καλύτερη επίδοσή της πέτυχε και η Περιφέρεια Πελοποννήσου, με εξαγωγές στα 5,4 δισ. ευρώ το 2021, καταγράφοντας μία από τις μεγαλύτερες αυξήσεις εξαγωγών (ήτοι 79,8%). Χωρίς τα πετρελαιοειδή η αύξηση περιορίστηκε στο 12,1%.

Στην 4η θέση βρέθηκε η **Περιφέρεια Θεσσαλίας**, με εξαγωγές αξίας 1,8 δισ. ευρώ και μερίδιο 4,5%, ενώ συγκριτικά με το 2020 η περιφέρεια σημείωσε αύξηση εξαγωγών κατά 31,2%. Σημαντικότερος προορισμός ήταν η Γερμανία με μερίδιο 19%. Με μερίδιο 4,3% και εξαγωγές ύψους 1,7 δισ. ευρώ η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας βρέθηκε στην 5η θέση, σημειώνοντας αύξηση εξαγωγών κατά 51,1% το 2021, συγκριτικά με το 2020.

Κατά 26,8% αυξήθηκαν και οι εξαγωγές της **Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης** στο διάστημα 2020-2021, με αποτέλεσμα να ξεπεράσουν το 1 δισ. ευρώ. Παρά την αύξηση και των εισαγωγών κατά 19,9% (765,1 εκατ. ευρώ), το εμπορικό πλεόνασμα ανήλθε σε 257,1 εκατ. ευρώ.

Αύξηση σημείωσαν οι εξαγωγές της **Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας**, με αποτέλεσμα η πε-

ριφέρεια να κερδίσει μία θέση και από την 8η (2020) να βρεθεί στην 7η το 2021. Οι εξαγωγές της περιφέρειας έφτασαν τα 722,4 εκατ. ευρώ, κατακτώντας μερίδιο 1,8% επί του συνόλου. Με ώθηση από τα τρόφιμα (49,4% μερίδιο - 40,5% αύξηση), οι εξαγωγές της **Περιφέρειας Κρήτης** άγγιξαν τα 700 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 10,7% το 2021, συγκριτικά με το 2020. Το εμπορικό ισοζύγιο παρουσίασε πλεόνασμα ύψους 232,8 εκατ. ευρώ.

Ανοδικά κινήθηκαν το 2021 και οι εξαγωγές της **Περιφέρειας Ηπείρου** και ξεπέρασαν για πρώτη φορά τα 400 εκατ. ευρώ (ήτοι 413,1 εκατ. ευρώ), με την αύξηση (2021/2020) να ανέρχεται σε 17,8%. Σημαντικότερος κλάδος ήταν τα τρόφιμα σε ποσοστό 75%.

Στη 10η θέση βρέθηκε η **Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας**, με τις εξαγωγές να ανέρχονται σε 296,2 εκατ. ευρώ. Παρά την αύξηση, οι επιδόσεις δεν έφτασαν στα προ πανδημίας επίπεδα, δηλαδή άνω των 300 εκατ. ευρώ. Στην πρώτη θέση η κλωστοϋφαντουργία και ένδυση με μερίδιο 40%.

Μεγάλη ενίσχυση εξαγωγών κατέγραψε η **Περιφέρεια Ιονίου** που από 85,4 εκατ. ευρώ το 2020 ανήλθαν σε 224,1 εκατ. ευρώ το 2021. «Η αύξηση, ωστόσο, οφείλεται αποκλειστικά στην εκτίναξη των εξαγωγών πετρελαιοειδών κατά 778,7%» σύμφωνα με τον ΣΕΒΕ.

Στην προτελευταία θέση των ελληνικών εξαγωγών ανά περιφέρεια βρέθηκε το **Νότιο Αιγαίο**, με την αξία των εξαγωγών να διαμορφώνεται σε 144,8 εκατ. ευρώ, έναντι των 76,8 εκατ. ευρώ το 2020. Το 52% εξ αυτών αφορά πετρελαιοειδή, τα οποία μάλιστα αυξήθηκαν κατά 304,2% στο εν λόγω διάστημα.

Η **Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου**, με εξαγωγές 113,9 εκατ. ευρώ και μερίδιο 0,3% στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών, βρέθηκε στην τελευταία θέση της σχετικής λίστας, ούσα μάλιστα η μοναδική περιφέρεια που σημείωσε μείωση εξαγωγών στο διάστημα 2020/2021 (26,2%).

Η περίπτωση της Κεντρικής Μακεδονίας

Ακολουθώντας το μότο των εξαγωγέων, η Κεντρική Μακεδονία «παράγει και εξάγει» και καταγράφει... υψηλές πτήσεις, με αποτέλεσμα να κατατάσσεται ως η δεύτερη πιο εξωστρεφής περιφέρεια της χώρας.

Είναι χαρακτηριστικό πως οι εξαγωγές της Κεντρικής Μακεδονίας στο διάστημα 2020 - 2021 κατέγραψαν αύξηση 17,7%, αγγίζοντας τα 6,2 δισ. ευρώ, η οποία συνιστά και την καλύτερη επίδοσή της. Σε συνεχή αυξητική τάση βρίσκονται οι εξαγωγές της Κεντρικής Μακεδονίας το διάστημα 2017 - 2021, όπως προκύπτει από τη μελέτη του Ινστιτούτου του ΣΕΒΕ, με την εξαγωγική επίδοση της περιφέρειας να διαμορφώνεται σε 24,7% όταν η εξαγωγική επίδοση της χώρας είναι στο 21,7%.

Είναι χαρακτηριστικό πως το 2017 οι εξαγωγές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας άγγιζαν τα 4,65 δισ. ευρώ για να εκτιναχθούν το 2021 σε 6,2 δισ. ευρώ. Την ίδια ώρα υψηλά είναι και τα μεγέθη των εισαγωγών προς την Κεντρική Μακεδονία, καθώς το 2017 στην περιοχή μας εισήχθησαν προϊόντα ύψους 5,75 δισ. ευρώ, ενώ το 2021 ξεπέρασαν σε απόλυτους αριθμούς τις εξαγωγές, αγγίζοντας τα 7,97 δισ. ευρώ.

Στο top 10 των προορισμών των προϊόντων της Κεντρικής Μακεδονίας βρίσκονται η Βόρεια Μακεδονία, που απορροφά το 11,1% αυτών, η Γερμανία (9,7%), η Βουλγαρία (9,2%), η Τουρκία (5,2%), η Ιταλία (5%), οι ΗΠΑ (4%), η Ρουμανία (3,8%), το Ηνωμένο Βασίλειο (3,8%), η Κύπρος (3,7%) και η Σερβία (2,7%).

Αναφορικά με τα προϊόντα που εξάγει, τη μερίδα του λέοντος καταλαμβάνουν τα τρόφιμα με 32,1%, τα πετρελαιοειδή με 13,4%, προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας και ένδυση με 11,6%, χημικά και πλαστικά με 11,3%, μέταλλα με 9,5% και το 22,1% αφορούν άλλα προϊόντα.

Διέξοδος για το ιδιωτικό χρέος

Του Δημήτρη Μάρδα*

Τόσο το δημόσιο όσο και το ιδιωτικό χρέος βρίσκονται στα ύψη. Το πρώτο ανέρχεται σε 400 δισ. ευρώ και το δεύτερο αγγίζει τα 256 δισ. ευρώ, σύμφωνα με την κυβέρνηση, ή, κατ' άλλους αναλυτές, τα 340 δισ. ευρώ. Το 2014 ανερχόταν στα 147 δισ. ευρώ. Μεγάλο βάρος στα ποσά αυτά είναι οι προσαυξήσεις που σε πολλές περιπτώσεις, ιδίως παλιών χρεών πριν το 2014, ηχούν ανυπέβλητες.

Είναι δύσκολο μια οικονομία, που το ιδιωτικό της χρέος ξεπερνά την ετήσια παραγωγή της, να συνεχίσει να λειτουργεί εύρυθμα. Αν δεν προταθούν ριζοσπαστικές κινήσεις, το πρόβλημα αυτό θα διαιωνίζεται εις βάρος των οφειλετών και της αγοράς γενικότερα. Βέβαια στο πλαίσιο αυτών των λύσεων πρέπει να προβλεφθεί κάποτε και μια μορφή επαίνου προς τους συνεπείς οφειλέτες (π.χ. πριμ συνέπειας, κάποια φορολογική ελάφρυνση κ.λπ.).

Λύσεις ικανές να οδηγήσουν σε διέξοδο τους υπερχρεωμένους πολίτες, αυτούς που πράγματι δεν έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, θα μπορούσαν να είναι οι ακόλουθες:

Το ανώτατο πλαφόν προσαυξήσεων-προστίμων των οφειλών σε Εφορίες και Ταμεία να μειωθεί στο 20% ή μέγιστο στο 30%. Σήμερα στις Εφορίες το ποσοστό αυτό ανέρχεται, πλην κάποιων περιπτώσεων, στο 120% (για χρέη μετά το 2014). Χρέη παλαιότερα βάσει των ρυθμίσεων του ποινολογίου (του νόμου 2523/97) αγγίζουν το 300% μειούμενα στο 200%, πλην εξαιρέσεων. Στον ΕΦΚΑ αντίστοιχα αγγίζουν το 300%. Αυτός ο παραλογισμός πρέπει να σταματήσει. Προβλέπεται και από το Μνημόνιο του 2015, που κινείται προς την κατεύθυνση της κατάργησης των προσαυξήσεων και των προστίμων.

Τολμηρή λύση

Φυσικά η πρόβλεψη για 120 ή περισσότερες δόσεις πάντοτε διευκολύνει αλλά δεν είναι η μόνη δραστική λύση.

Τολμηρή λύση: Κούρεμα σημαντικού μέρους του οφειλόμενου κεφαλαίου, που ήδη γίνεται

στον εξωδικαστικό συμβιβασμό. Αυτό μπορεί λοιπόν να δεχθεί βελτιώσεις, σύμφωνα με τα κριτήρια (τους αλγόριθμους), φυσικά, που έχουν υιοθετηθεί. Σημειώνεται ότι προβλέπεται στον εξωδικαστικό συμβιβασμό έως και 75% κούρεμα επί του κεφαλαίου, κάτι που δεν εφαρμόζεται.

Ως προς τα κόκκινα δάνεια, μια ρύθμιση όμοια της Ισπανίας μπορεί να δώσει διέξοδο και σε αυτό το πρόβλημα. Αναλυτικότερα, τα funds να μην μπορούν να ζητήσουν από τον οφειλέτη περισσότερα χρήματα από το διπλάσιο ή τριπλάσιο ή έστω τετραπλάσιο της αγοράς των δανείων (στο 10%) που πήραν από τις τράπεζες. Μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι υπάρχει νομικό πρόβλημα γιατί τα Funds αγόρασαν τα κόκκινα δάνεια χωρίς αυτήν τη δέσμευση. Στην Ισπανία (που εισήγαγε το διπλάσιο) πάντως δεν προκλήθηκαν νομικά προβλήματα και δίκες.

Αν οι όποιες ρυθμίσεις δώσουν την ελπίδα σωτηρίας των οφειλετών από τα χρέη τους, τότε θα είναι δυνατόν να αποπληρωθούν. Θα συγκεντρωθούν έτσι χρήματα στις εφορίες και τα Ταμεία, οπότε θα κινηθεί και η οικονομία.

Η αύξηση των εσόδων του προϋπολογισμού χωρίς την επιβολή παραπάνω φόρων, αλλά μέσω, λόγου χάριν, των προαναφερθεισών προ-

τάσεων ή άλλων που περιορίζουν τη φοροδιαφυγή ή αυξάνουν την εγχώρια παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών κ.ά., αποτελεί αναγκαιότητα ενόψει των νέων προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία που θα ισχύσει μετά το τέλος του 2023.

Νέο πλαίσιο, νέες προκλήσεις

Για το 2024 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει με ανακοίνωσή της, που είναι σε επεξεργασία, ένα νέο πλαίσιο εποπτείας όπου τα «απειθαρχα» δημοσιονομικά κράτη-μέλη και τα υπερχρεωμένα θα κτίζουν το δικό τους πρόγραμμα υπό την έγκρισή της. Δεν προβλέπει η εισήγησή της τη χρηματοδότηση των υπερχρεωμένων κρατών-μελών κατά τα πρότυπα που ζήσαμε.

Στο πλαίσιο των νέων επερχόμενων περιορισμών εκ μέρους της Επιτροπής ο κρατικός προϋπολογισμός χρειάζεται ριζική αναδιάρθρωση και στο σκέλος των δαπανών.

Αυτό μπορεί να γίνει, εκτός των άλλων, με τον περιορισμό της άκρατης σπατάλης, με τη μείωση των επιχορηγήσεων του κράτους προς τους σπάταλους Δήμους, τον εκμηδενισμό των απευθείας αναθέσεων δισεκατομμυρίων ευρώ κ.ά. Ως προς το τελευταίο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2003 έκανε έρευνα που οδήγησε στο ακόλουθο συμπέρασμα. Προμήθειες χωρίς ανταγωνισμό οδηγούν σε 20% ακριβότερες αγορές από το κράτος κατά!

Όλα αυτά, και πολλά άλλα της ίδιας υφής μπορούσαν να τεθούν σε ήπια εφαρμογή κατά την πρόσφατη περίοδο, κάτι που δεν έγινε. Είναι εφικτές όμως λύσεις που, μαζί με άλλα εξειδικευμένα μέτρα πολιτικής που έχουν ανακοινωθεί στο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ/ΠΣ, επιτρέπουν την πραγματοποίηση των στρατηγικών του επιλογών.

* Ο Δημήτρης Μάρδας είναι καθηγητής Οικονομικών στο ΑΠΘ, πρώην αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών και υποψήφιος βουλευτής της Α΄ Θεσσαλονίκης ΣΥΡΙΖΑ - ΠΣ

Forologikanea.gr

Ο Φορολογικός
σας Σύμβουλος

E. info@forologikanea.gr
T. 2310 554084

www.forologikanea.gr

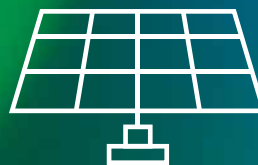
ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

ΕΙΜΑΣΤΕ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΟΣΑ ΠΑΝΕ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ

Αγωγός IGB

Δυναμικότητα 3 δισ. m³
φυσικού αερίου ετησίως

ΑΠΕ

Ισχύς άνω των 700 MW σε όλη
τη χώρα, με στόχο το 1 GW
Ανάπτυξη έργων υδρογόνου
και πράσινων καυσίμων

Τερματικός LNG Αλεξανδρούπολης

Χωρητικότητα 153.500 m³ LNG

Βιωσιμότητα

Μείωση των εκπομπών
ρύπων άνω του 26%
σε έναν χρόνο, εφαρμογή
κριτηρίων ESG

Ενεργειακή Ασφάλεια

Επαναδιαπραγμάτευση
μακροχρόνιων συμβολαίων
προμήθειας, που μας επιτρέπουν
να εγγυηθούμε την ενεργειακή
ασφάλεια της χώρας

Μονάδα Ηλεκτροπαραγωγής στην Αλεξανδρούπολη με φυσικό αέριο

Ισχύς 840 MW, ισοδύναμη με
3 ρυπογόνες λιγνιτικές μονάδες

Στήριξη

Στήριξη 1 εκατομμυρίου
νοικοκυριών & επιχειρήσεων
με πάνω από 180 εκατ. ευρώ
και μέρισμα στην κοινωνία
πάνω από 120 εκατ. ευρώ

FISIKON

Πανελλαδικό δίκτυο
26 πρατηρίων με CNG/FISIKON
και προώθηση της αεριοκίνησης

Είμαστε πίσω από τη δυναμική μεταμόρφωση της ΔΕΠΑ Εμπορίας σε μια σύγχρονη καθετοποιημένη εταιρία ενέργειας. Χάρη στον μακρόπνοο σχεδιασμό, τις επενδύσεις και τις στρατηγικές συνεργασίες, αντιμετωπίσαμε με επιτυχία τις προκλήσεις της ενεργειακής κρίσης και θωρακίσαμε την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας. Παράλληλα, συγκρατήσαμε το ενεργειακό κόστος για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, απορροφώντας ένα σημαντικό μέρος των αυξήσεων στη διεθνή τιμή του φυσικού αερίου. Στηρίζουμε την ελληνική οικονομία, εξασφαλίζοντας ενεργειακή επάρκεια και προσιτές τιμές για τις επιχειρήσεις και τις βιομηχανίες της χώρας. Είμαστε πίσω από το πράσινο σχέδιο που μας πάει στο μέλλον με επενδύσεις σε ηλεκτροπαραγωγή από φυσικό αέριο, αεριοκίνηση, ΑΠΕ και πράσινα καύσιμα.

ΟΜΙΛΟΣ

Κ Ρ Α Τ Α Μ Ε Τ Η Ζ Ω Η Ε Ν Ε Ρ Γ Η

Οι 18 πρώτες δράσεις του νέου ΕΣΠΑ στην Κεντρική Μακεδονία

Μέχρι τον Ιούνιο η προκήρυξη των 70 εκατ. ευρώ για τις επιχειρήσεις

Του Λευτέρη Ζαβλιάρη

Ανοιξαν οι πρώτες προσκλήσεις του νέου ΕΣΠΑ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, οι οποίες αναφέρονται σε κοινωνικές κυρίως δράσεις, στο πλαίσιο των 18 δράσεων που πρώτες θα χρηματοδοτηθούν στη νέα προγραμματική περίοδο 2021 – 2027.

Οι δράσεις αυτές, με τις προσκλήσεις τους, αναμένεται να ανοίξουν στο πρώτο εξάμηνο του έτους και θα ακολουθήσουν και τα υπόλοιπα έργα, όσο εξελίσσονται τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ της Περιφέρειας.

Η πρώτη πρόσκληση μάλιστα είναι η χρηματοδότηση της πρόσβασης βρεφών, νηπίων και παιδιών σε ποιοτικές υπηρεσίες αγωγής και εκπαίδευσης στην προσχολική και σχολική ηλικία (βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, δομές ολοκληρωμένης φροντίδας και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης), όπως και της πρόσβασης παιδιών και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες εξωσχολικών δραστηριοτήτων. Η δράση είναι ύψους 30 εκατ. ευρώ και αφορά σε περισσότερα από 30.000 παιδιά σε όλη την Κεντρική Μακεδονία. Ειδικά για το επιχειρείν, όπως ανακοίνωσε ο περιφερειάρχης Απόστολος Τζιτζικώστας, μέχρι τον Ιούνιο αναμένεται να προκηρυχθεί η πρώτη μεγάλη δράση για την ίδρυση, τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μεταποίησης, τουρισμού, εμπορίου και υπηρεσιών, με προϋπολογισμό ύψους 70 εκατ. ευρώ. «Και αμέσως μετά, στόχος μας είναι να εξειδικευτούν όλες οι υπόλοιπες δράσεις που σχεδιάσαμε και εντάξαμε στο επιχειρησιακό μας σχέδιο και αφορούν σε start up επιχειρήσεις, στη διασύνδεση των ερευνητικών κέντρων με τις επιχειρήσεις, αλλά και την

ανάπτυξη και αναβάθμιση των ερευνητικών μας υποδομών. Και βέβαια, θα συνεχίσουμε να πορευόμαστε με τις αρχές που έχουμε όλα αυτά τα χρόνια και για εμάς είναι αδιαπραγμάτευτες: Ταχύτητα. Αντικειμενικά Κριτήρια. Απόλυτη διαφάνεια στην υλοποίηση όλων των δράσεων», τόνισε ο κ. Τζιτζικώστας.

Παράλληλα, ολοκληρώνεται το ΕΣΠΑ 2014 – 2020, με το κλείσιμο των έργων ως το τέλος του 2023, οπότε παραδίδονται πλέον ολοκληρωμένες δράσεις και έργα.

Κατανομή

Το νέο ΕΣΠΑ της Περιφέρειας έχει συνολικό ύψος 1,44 δισ. ευρώ, που κατανομούνται σε έξι άξονες προτεραιότητας:

1. Παραγωγικός ανταγωνιστικός μετασχηματισμός της Κεντρικής Μακεδονίας: 190,3 εκατ. ευρώ.
2. Στήριξη της πράσινης και αειφόρου ανάπτυξης στην Κεντρική Μακεδονία 290,7 εκατ. ευρώ.
3. Εξασφάλιση της διασυνδεσιμότητας της Κεντρικής Μακεδονίας: 105,5 εκατ. ευρώ.
4. Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία: 576,4 εκατ. ευρώ (ΕΤΠΑ 211,0 εκ. ευρώ και ΕΚΤ 365,4 εκατ. ευρώ).
5. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Κεντρική Μακεδονία: 257,9 εκατ. ευρώ.
6. Τεχνική Βοήθεια: 19,3 εκατ. ευρώ (ΕΤΠΑ 11,6 εκ. ευρώ και ΕΚΤ 7,7 εκατ. ευρώ).

Οι πρώτες 18 δράσεις

Οι πρώτες 18 δράσεις έχουν προϋπολογισμό περίπου 250 εκατ. ευρώ, που αποτελεί ένα μεγάλο μέρος του συνολικού προγράμματος (δεδομένου ότι μόλις άρχισε η υλοποίησή του).

Αυτές είναι:

- Επενδυτικά Σχέδια Καινοτομίας.
- Πρόγραμμα «εξοικονόμησης κατ' οίκον» (Εξοικονομώ – Αυτονομώ).
- Ανάπτυξη κτηριακών υποδομών σχολικής εκπαίδευσης.
- Προμήθεια εξοπλισμών τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Εξοπλισμός υποστήριξης ενός ανθεκτικού και χωρίς αποκλεισμούς συστήματος υγείας στην Κεντρική Μακεδονία – Α' βήθμια Φροντίδα Υγείας.

- Εξοπλισμός υποστήριξης ενός ανθεκτικού και χωρίς αποκλεισμούς συστήματος υγείας στην Κεντρική Μακεδονία - Β' βήθμια Φροντίδα Υγείας.
- Συνέχιση Δράσης Κέντρων Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ).
- Συνέχιση Δράσης Κέντρων Κοινότητας.
- Συνέχιση Δράσης Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ).
- Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης.
- Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας.
- Συνέχιση δράσης Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικά Παντοπωλεία, Παροχή Συσιτίων, Κοινωνικά Φαρμακεία.
- Συνέχιση δράσης Δομών Αστεγών.
- Συνέχιση δράσης «Ενίσχυση των υπηρεσιών πολιτισμικής διαμεσολάβησης σε Κέντρα Κοινότητας/Κέντρα Ένταξης Μεταναστών».
- Συνέχιση δράσης Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης.
- Συνέχιση δράσης των Δομών προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας.
- Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ για τη Διαχείριση και Παρακολούθηση του Προγράμματος και την Προβολή – Επικοινωνία.
- Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+ για τη Διαχείριση και Παρακολούθηση του Προγράμματος και την Προβολή – Επικοινωνία.

Ανά άξονα προτεραιότητας η εικόνα είναι η εξής:

ΑΞΟΝΑΣ 1: Παραγωγικός ανταγωνιστικός μετασχηματισμός της Κεντρικής Μακεδονίας – 190,3 εκατ. ευρώ

- Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων Έρευνας και Καινοτομίας και αξιοποίηση προηγμένων τεχνολογιών - 82,5 εκατ. ευρώ.
- Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές - 24 εκατ. ευρώ.
- Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και δημιουργία θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις αυτές, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων - 83,8 εκατ. ευρώ.

ΑΞΟΝΑΣ 2: Στήριξη της πράσινης και αειφόρου ανάπτυξης στην Κεντρική Μακεδονία – 290,7 εκατ. ευρώ

- Προώθηση μέτρων ενεργειακή απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου – 94,7 εκατ. ευρώ.
- Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα – 60 εκατ. ευρώ.
- Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού – 96 εκατ. ευρώ.
- Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία – 15 εκατ. ευρώ.
- Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης – 25 εκατ. ευρώ.

ΑΞΟΝΑΣ 3: Εξασφάλιση της διασυνδεσιμότητας της Κεντρικής Μακεδονίας - 105,5 εκατ. ευρώ

- Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροπικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών και διασυνοριακή κινητικότητα – 105,5 εκατ. ευρώ.

ΑΞΟΝΑΣ 4: Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία – 576,4 εκατ. ευρώ

- Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης – 68 εκατ. ευρώ.
- Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας,

συμπεριλαμβανομένης της Πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας – 100 εκατ. ευρώ.

- Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία – 43 εκατ. ευρώ.
- Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία – 26,7 εκατ. ευρώ.
- Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής – 2,5 εκατ. ευρώ.
- Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες – 70,6 εκατ. ευρώ.
- Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων – 10,6 εκατ. ευρώ.
- Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών – 10 εκατ. ευρώ.
- Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά – 5 εκατ. ευρώ.
- Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο – 234,8 εκατ. ευρώ.
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών – 5,1 εκατ. ευρώ.

ΑΞΟΝΑΣ 5: Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία – 257,9 εκατ. ευρώ

- Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές – 221,8 εκατ. ευρώ.
- Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών – 36,1 εκατ. ευρώ.

Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη

Υπερδιπλάσιο προϋπολογισμό σε σχέση με την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020 έχει το πρόγραμμα της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στο νέο ΕΣΠΑ. Προϋπολογισμός που ανέρχεται σε περίπου 283 εκατ. ευρώ.

Η Ολοκληρωμένη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη χωρίζεται στο νέο ΕΣΠΑ σε τρία προγράμματα. Μάλιστα, το ένα αφορά στο εξαστατικό κομμάτι, δηλαδή σε κωμοπόλεις κι όχι μόνον σε μεγάλους δήμους της Κεντρικής Μακεδονίας.

Το πρώτο πρόγραμμα αφορά στα μεγάλα αστικά κέντρα, με πληθυσμό άνω των 50.000 κατοίκων. Δηλαδή αφορά στη Θεσσαλονίκη (ευρύτερη περιοχή), τις Σέρρες και την Κατερίνη. Το όριο των 50.000 κατοίκων μπήκε από την Κομισιόν. Αυτή τη φορά πάντως από τη Θεσσαλονίκη δεν θα συμμετέχουν μόνο οι οχτώ δήμοι, που εντάχθηκαν στο προηγούμενο πρόγραμμα υπό την ομπρέλα της Αντιπεριφέρειας Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης (Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Δέλτα, Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Κορδελιού – Ευόσμου, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά και Πυλαίας – Χορτιάτη), αλλά και οι δήμοι Ωραιοκαστού, Θέρμης και Θερμαϊκού και Λαγκαδά. Μένουν εκτός (λόγω κανονισμού της ΕΕ) οι δήμοι Βόλβης και Χαλκηδόνας.

Στόχος η βιώσιμη ανάπτυξη, προτεραιότητα οι επενδύσεις

Του Κωνσταντίνου Β. Κόλλια*

Η ελληνική οικονομία διανύει το 2023 με δύο βασικά χαρακτηριστικά: Το πρώτο αφορά στην τριετία που πέρασε. Μια περίοδος η οποία χαρακτηρίστηκε από πολύ δύσκολες κρίσεις, όπως αυτή της πανδημίας και στη συνέχεια η ενεργειακή. Μεταξύ πολλών πρωτόγνωρων καταστάσεων και συνθηκών, κατά τη διάρκεια των οποίων έπρεπε να υπάρχει η καλύτερη δυνατή και εφι-

κτη ισορροπία μεταξύ της στήριξης κοινωνικών ομάδων και επιχειρήσεων από τη μία πλευρά και του μικρότερου δυνατού δημοσιονομικού εκτροχιασμού από την άλλη, η ελληνική οικονομία έδειξε ότι έχει σημαντικές αντιστάσεις και ποιοτικά χαρακτηριστικά τέτοια τα οποία τη βοήθησαν ώστε όχι μόνο να επιστρέψει με αναπτυξιακή δυναμική από την πανδημία του κορωνοϊού αλλά και να καταγράψει ανάπτυξη πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Επιπλέον, η διατήρηση αυτής της ανάπτυξης έρχεται σε μια περίοδο όπου οι περισσότερες ευρωπαϊκές οικονομίες είτε κινούνται με αναιμική ανάπτυξη είτε συρρικνώνονται. Κι όλα αυτά, παρά το γεγονός ότι η ενεργειακή κρίση και η παρεπόμενη παγκόσμια αβεβαιότητα, που ακολούθησαν τον πόλεμο στην Ουκρανία, έχουν συμπιέσει την κατανάλωση, έχουν αυξήσει τον πληθωρισμό, έχουν καθυστερήσει επενδύσεις και έχουν επιβραδύνει τον ρυθμό ανάκαμψης της χώρας.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό αφορά στις εκτιμήσεις για τη φετινή χρονιά και την επόμενη, οι οποίες μιλούν για επιβράδυνση μεν του ρυθμού ανάπτυξης αλλά τριπλάσιο ρυθμό από την υπόλοιπη Ευρωζώνη. Η συγκεκριμένη εξέλιξη δημιουργεί τις προϋποθέσεις ώστε να καμφθούν οι αντιρρήσεις και των πλέον διστακτικών επενδυτών.

Ακόμα περισσότερο όταν ο βασικός στόχος της χώρας φέτος είναι η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας.

Ένας στόχος η επίτευξη του οποίου θα φέρει ακόμα περισσότερες επενδύσεις, άρα και θέσεις εργασίας, ενώ ταυτόχρονα θα μειώσει το κόστος δανεισμού για την Ελληνική Δημοκρατία, τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

Διότι θα σημάνει την απόλυτη αποκατάσταση της αξιοπιστίας της Ελληνικής Δημοκρατίας. Και είναι πολύ σημαντικές οι εκτιμήσεις των επενδυτικών τραπεζών, όπως της Goldman Sachs, στις 29 Μαρτίου, που μιλά για ανάκτηση της βαθμίδας ακόμα και στις 21 Απριλίου.

Δηλαδή πολύ νωρίτερα από ό,τι ανέφεραν οι περισσότερες εκτιμήσεις μέχρι τώρα.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα σε επενδύσεις με ουσιαστικό αποτύπωμα στη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας.

Όχι μόνο μέσω της εφαρμογής μεταρρυθμίσεων, υποστηρικτικών του επιχειρείν, αλλά και της γρήγορης, σωστής και αποτελεσματικής αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων εργαλείων χρηματοδότησης.

Όπως οι τρεις βασικές πηγές αυτής της περιόδου. Δηλαδή, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το ΕΣΠΑ της νέας περιόδου 2021-2027 και ο νέος Αναπτυξιακός νόμος.

Με αυτά τα εργαλεία είναι εφικτό τόσο να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις, με κύρια χαρακτηριστικά την καινοτομία και την εξωστρέφεια, ώστε να μπορούν να ανταγωνίζονται τις αντίστοιχες εκτός συνόρων, όσο και να βοηθηθούν οι υφιστάμενες, και δη οι μικρομεσαίες, ώστε να ανασυνταχθούν και να μετασχηματιστούν, ενισχύοντας παράλληλα το ανταγωνιστικό τους προφίλ.

Αναμφισβήτητη, η χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι κομβικής σημασίας, λόγω της ταχείας απορρό-

φησης και του συνολικού μεγέθους των κονδυλίων.

Σημαντικό, όμως, ρόλο διαδραματίζουν και οι άλλες δύο πηγές ρευστότητας, ενώ είναι εφικτός, υπό περιορισμούς, ο συνδυασμός των εργαλείων χρηματοδότησης.

Αυτό βοηθά σημαντικά κυρίως τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, καθώς τους προσφέρει ταυτόχρονα πολλαπλάσια οφέλη, που από μόνες τους θα αδυνατούσαν να αποκομίσουν.

Συνεπώς, σε ένα περιβάλλον διατήρησης των υψηλών επιτοκίων, οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν πολλά χρηματοδοτικά εργαλεία, ώστε και να αντιμετωπίσουν την αύξηση του κόστους χρήματος, αλλά και να μπορέσουν να διευρύνουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο, προς την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Διότι, στο τέλος της ημέρας, όλα αυτά σημαίνουν υγιή και βιώσιμη ανάπτυξη προς όφελος των πολιτών και της κοινωνίας ευρύτερα.

* Ο Κωνσταντίνος Β. Κόλλιας είναι πρόεδρος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος

GREENAGENDA^{gr}

Η πράσινη ατζέντα της ενημέρωσής σου!

www.greenagenda.gr

T: 2310 533682 F: 2310 533681 E: info@greenagenda.gr

Με την εφαρμογή

My EgnatiaPass

τα πάντα είναι... στο χέρι σας!

Τώρα, εάν είστε συνδρομητής της υπηρεσίας **EgnatiaPass**, μπορείτε να έχετε πλήρη εικόνα και να διαχειρίζεστε τον λογαριασμό σας **24 ώρες / 7 ημέρες την εβδομάδα**, μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής και της εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα **MyEgnatiaPass**.

Έχετε πολλούς λόγους για να γνωρίσετε τη νέα εφαρμογή της Εγνατίας Οδού:

ΚΑΙ βλέπετε άμεσα το υπόλοιπο και τις κινήσεις του συνδρομητικού σας λογαριασμού,

ΚΑΙ τον φορτίζετε με τη χρήση τραπεζικών καρτών,

ΚΑΙ διαχειρίζεστε τους πομποδέκτες που έχουν συνδεθεί στον λογαριασμό σας,

ΚΑΙ λαμβάνετε τιμολόγιο και αναλυτική κατάσταση για όλα...

Ανακαλύψτε όλες τις δυνατότητες της εφαρμογής **MyEgnatiaPass!**

EgnatiaPass

Αλλάζει τον τρόπο που ταξιδεύετε!

Η ελληνική οικονομία και οι μικρές επιχειρήσεις εν μέσω επάλληλων κρίσεων

Του Γιώργου Καββαθά*

Η ελληνική οικονομία, μετά το σοκ της υγειονομικής κρίσης, βρέθηκε αντιμέτωπη με νέες ισχυρές προκλήσεις. Η εμφάνιση του πληθωρισμού, που από τα μέσα του 2021 και μετά καλπάζει, κυρίως εξαιτίας της υπέρμετρης αύξησης των τιμών ενέργειας, που προκλήθηκε αρχικά λόγω της διεθνούς ενεργειακής κρίσης, δημιούργησε νέες δυσκολίες και αβεβαιότητες.

Οι ανατιμήσεις, ιδίως της ενέργειας, έφεραν τις επιχειρήσεις ενώπιον τριών σοβαρών και αλληλένδετων επιπτώσεων.

Η πρώτη ήταν η σημαντική αύξηση του λειτουργικού τους κόστους. Ειδικότερα, το πρώτο εξάμηνο του 2022 το κόστος ενέργειας αυξήθηκε μεσοσταθμικά κατά 76%, το κόστος προμήθειας πρώτων υλών και εμπορευμάτων κατά 43,5%, το κόστος καυσίμων οχημάτων κατά 57,8% και το κόστος προμήθειας εξοπλισμού και μηχανημάτων κατά 26,2%.

Η δεύτερη επίπτωση ήταν ο ιστορικά υψηλός αριθμός των επιχειρήσεων που αύξησαν τις τιμές πώλησης των αγαθών/υπηρεσιών. Με βάση τις έρευνες οικονομικού κλίματος του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, οι επιχειρήσεις που δήλωσαν ανατιμήσεις διαρκώς αυξάνονται, καθώς, από 6,6% που ήταν το 2ο εξάμηνο του 2020, ανήλθαν στο 23,6% το 1ο εξάμηνο του 2021, στο 34,8% το 2ο εξάμηνο του 2021 και στο 59,2% το 1ο εξάμηνο του 2022.

Η τρίτη επίπτωση αφορά στα σοβαρά προβλήματα ρευστότητας που παρουσιάζουν οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Επίπτωση που σχετίζεται τόσο με την αύξηση του κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεων όσο και με τις επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης. Το πρόβλημα ρευστότητας των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων αποτυπώνεται στην αύξηση των ήδη υψηλών ποσοστών των επιχειρήσεων με μηδενικά ή αρκετά χαμηλά ταμειακά διαθέσιμα.

Η κατάσταση φαίνεται να έχει επιδεινωθεί σημαντικά από την έναρξη της πανδημίας, καθώς οι επιχειρήσεις οι οποίες τον Ιούλιο του 2022 δήλωσαν ότι είχαν μηδενικά ρευστά διαθέσιμα αντιστοιχούσαν στο 27,8% του συνόλου των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων. Ειδικά για τις πολύ μικρές, που αποτελούν και τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων, τα σοβαρά προβλήματα ρευστότητας είναι εντονότερα, με τη δυνατότητά τους να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους και να ξεφύγουν από τον φαύλο κύκλο της υπερχρέωσης διαρκώς να περιορίζεται.

Ακόμη και οι επενδύσεις, που συχνά αναφέρονται στη δημόσια συζήτηση ως σχεδόν success story κατά την τελευταία περίοδο, από τα στοιχεία φαίνεται πως αποτελούσαν κυρίως επενδύσεις προσαρμογής ή συντήρησης και λιγότερο επέκτασης ή ανάπτυξης. Με άλλα λόγια, το μεγάλο μέρος των επενδύσεων ήταν μικρής κλίμακας, δεδομένου ότι το ύψος της επένδυσης για περισσότερες από 1 στις 2 επιχειρήσεις ήταν έως 5.000€, ενώ η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων (περισσότερες από 8 στις 10) χρηματοδότησε την επένδυση που πραγματοποίησε με ίδια κεφάλαια. Τέλος, όσον αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, παρατηρείται υστέρηση στην ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών. Είναι χαρακτηριστικό πως από τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που έχουν ενσωματώσει νέες τεχνολογίες στη δραστηριότητά τους μόνο το 17,4% τις υιοθέτησε κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Η κατάσταση για τις κατεχοχόν εσωστρεφείς μικρές επιχειρήσεις είναι ακόμη χειρότερη αν αναλογιστούμε ότι η Ελλάδα βρίσκεται στην προτελευταία θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς το Διάμεσο Διαθέσιμο Ισοδύναμο Εισόδημα εκφρασμένο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (στοιχεία Eurostat). Πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό μέτρο ως προς τη μέτρηση της κατανομής του εισοδήματος, καθώς προσδιορίζει τον βαθμό στον οποίο τα άτομα έχουν ίση πρόσβαση στα αγαθά και τις υπηρεσίες που διατίθενται σε μια εθνική οικονομία.

Στην πραγματικότητα οι μικρές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν κίνδυνο διπλής ασφυξίας,

αφενός λόγω της εκτίναξης του λειτουργικού τους κόστους σε ενέργεια, καύσιμα, πρώτες ύλες και αφετέρου λόγω της κατακρήμνισης των οικογενειακών εισοδημάτων που προκαλεί αλυσιδωτές αρνητικές επιπτώσεις στην αγορά.

Είναι αναγκαίο λοιπόν ένα άλλο μείγμα πολιτικών που θα περιλαμβάνει στοχευμένες πολιτικές και παρεμβάσεις για τις μικρές επιχειρήσεις, με διευθέτηση των χρεών που δημιουργήθηκαν κατά τις επάλληλες και παράλληλες κρίσεις (ιδίως της πανδημίας), με μείωση των άδικων φορολογικών επιβαρύνσεων, και προφανώς με έναν διαφορετικό σχεδιασμό στην αξιοποίηση των ενωσιακών χρηματοδοτήσεων (πόροι ΕΣΠΑ, Ταμείου Ανάκαμψης κ.ά.). Έναν σχεδιασμό που θα ενισχύσει τη ρευστότητα των μικρών επιχειρήσεων και θα δώσει πραγματική ώθηση στο πιο δοκιμασμένο κομμάτι της ελληνικής οικονομίας την τελευταία 12ετία.

Η απόλυτα συγκρίσιμη με τη χώρα μας Πορτογαλία, στον σχεδιασμό αξιοποίησης των αντίστοιχων πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης, έχει προβλέψει ένα σημαντικό ποσοστό (~40%) να «περάσει» μέσα από εξω-τραπεζικό μηχανισμό, με στόχευση τις μικρότερες επιχειρήσεις. Επιλογή που προφανώς βασίστηκε στην ορθή διάγνωση των δυσκολιών και των προβλημάτων που δομικά αντιμετωπίζει η σχέση τραπεζικού συστήματος και μικρών επιχειρήσεων.

Οι καλές πρακτικές υπάρχουν για να τις ακολουθούμε και όχι απλά για να τις καταγράφουμε και να παραπέμπουμε σε αυτές.

* Ο Γιώργος Καββαθάς είναι πρόεδρος της ΓΣΕΒΕΕ

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Αθήνα: Αριστοφάνους 8, 12134 Περιστέρι, **T.** 210 5720259

Θεσσαλονίκη: Ποσειδώνος 87, 55535 Πυλαία, **T.** 2310 365 436

E. info@nexusf.gr, **W.** www.nexusf.gr

Τέσσερις προκλήσεις για την ελληνική βιομηχανία

Της Λουκίας Σαράντη*

Οι αλληπάλληλες διεθνείς κρίσεις που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε τα τελευταία χρόνια μάς έχουν δείξει ένα πράγμα: ότι η μη προβλεψιμότητα των εξελίξεων, είναι η νέα κανονικότητα για τις επιχειρήσεις και την κοινωνία.

Ήδη, στο Α' τρίμηνο του 2023 οι πιέσεις που δέχτηκε η βιομηχανία εξακολούθησαν να είναι έντονες. Με δεδομένη τη συνέχιση του πολέμου στην Ουκρανία, ουδείς μπορεί να κάνει αισιόδοξες εκτιμήσεις για το παγκόσμιο οικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον.

Σε αυτή τη νέα πραγματικότητα, λοιπόν, οφείλουμε όλοι να προσαρμοστούμε. Το 2023 είναι ιδιαίτερα κρίσιμο για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας μας. Καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε εξωγενείς κινδύνους, αλλά και να αξιοποιήσουμε νέες ευκαιρίες.

Πώς τα πάμε ως τώρα; Είναι γεγονός ότι το μικρό μέγεθος της οικονομίας μας την κάνει να εξαρτάται ευθέως από μεγάλες οικονομίες άλλων χωρών. Χάρης όμως στην αξιοσημείωτη προσαρμοστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και σε ορισμένα στοχευμένα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση, έχουμε καταφέρει να διατηρήσουμε έναν εξαιρετικό ρυθμό ανάπτυξης και ένα ρεκόρ στις εξαγωγές σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Έτσι, έχουμε αποφύγει έως τώρα τα χειρότερα.

Σήμερα, έχουμε να αντιμετωπίσουμε τέσσερις σημαντικές προκλήσεις:

1. Την ενεργειακή κρίση, η οποία δυστυχώς -παρά την πρόσφατη μείωση των τιμών- παραμένει ως συνεχής απειλή, επιτείνοντας την αβεβαιότητα.

2. Τις αντίξοες οικονομικές συνθήκες και ιδίως τη ραγδαία άνοδο των επιτοκίων δανεισμού και τον υψηλό πληθωρισμό. Προβλήματα που απαιτούν άμεση αντιμετώπιση με λήψη μέτρων από τις κυβερνήσεις διεθνώς, άρα και από τη δική μας.
3. Την κάλυψη των ελλείψεων σε προσωπικό, ιδίως σε μεσαία στελέχη και εργαζόμενους με τεχνικές και ψηφιακές δεξιότητες.
4. Την ανάληψη δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού και πράσινης μετάβασης, που αποτελούν αναγκαίες συνθήκες για την προσαρμογή των επιχειρήσεων στα νέα δεδομένα του παγκόσμιου ανταγωνισμού.

Στη χώρα μας η βιομηχανία μπορεί και πρέπει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη. Για να συμβεί όμως αυτό θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα η επι-

τάχυνση της υλοποίησης των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, μέσω των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης και των Ευρωπαϊκών Πόρων, οι οποίες θα στηρίξουν την αναπτυξιακή πορεία της χώρας και θα διατηρήσουν τη ζήτηση σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Το μεγάλο στοίχημα είναι να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Για αυτό είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός διχτυού ασφαλείας, ώστε οι βιομηχανίες να μην είναι εκτεθειμένες σε ανεξέλεγκτες διακυμάνσεις των τιμών της ενέργειας.

Σε κάθε περίπτωση και με δεδομένο ότι η χώρα από τον Ιούλιο του 2022 έχει τη δική της «Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία», ήρθε η ώρα για τη στοχευμένη εξειδίκευσή της. Ένας ρεαλιστικός στόχος είναι η αύξηση της συμμετοχής της βιομηχανίας στο ΑΕΠ της χώρας μας από το σημερινό 10,7% στο 13% έως το 2028 και στο 15% έως το 2030.

Απόλυτη προτεραιότητα πρέπει να αποτελέσει η εξωστρέφεια της βιομηχανίας μας. Εδώ ένας ρεαλιστικός στόχος θα ήταν οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων στα επόμενα 5 χρόνια να ανέλθουν στο 15%, από το 9,2% σήμερα.

Για να τα καταφέρουμε όλα αυτά, έχουμε ακόμη πολύ δρόμο να διανύσουμε.

Είναι ο δρόμος για να ξαναπλησιάσουμε το σημείο που βρισκόταν η οικονομία της χώρας πριν την κρίση. Σε πρόσφατη μελέτη το κατά κεφαλή ΑΕΠ για το 2022 ανέρχεται στο 67,8% του μέσου ΑΕΠ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν αναλογισθούμε ότι το 2009 ο δείκτης αυτός βρισκόταν στο 95,3% της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η απόσταση είναι πραγματικά μεγάλη και ο δρόμος προμηνύεται μακρύς και δύσβατος.

Όμως μπορούμε να τα καταφέρουμε. Και μιας και έχουμε μπει πλέον σε προεκλογική περίοδο, ας ελπίσουμε ότι η αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος της χώρας θα αποτελέσει ένα από τα κύρια θέματα της δημόσιας συζήτησης. Αλλά ας ελπίσουμε και κάτι ακόμα, ότι σε αυτό το πολύπλοκο αβέβαιο περιβάλλον, δεν θα προστεθεί και η πολιτική αβεβαιότητα της παρατεταμένης ακυβερνησίας.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις -ιδίως μάλιστα οι μικρές και μεσαίες- έχουν αντιμετωπίσει τεράστια προβλήματα όλα αυτά τα χρόνια και σήμερα βρίσκονται μπροστά σε σημαντικές προκλήσεις. Χρειάζονται ουσιαστική συμπαράσταση και από τον πολιτικό κόσμο, για να προσφέρουν όλα όσα μπορούν στην οικονομία και στην κοινωνία μας.

* Η Λουκία Σαράντη είναι πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Ελλάδος

Πρόσθετοι πόροι 5 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης

Η καλή πορεία του προγράμματος επιτρέπει στην Ελλάδα να διεκδικεί επιπλέον κονδύλια για την παροχή χαμηλότοκων δανείων

Πρόσθετα κονδύλια ύψους 5 δισ. ευρώ διεκδικεί η Ελλάδα από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στο πλαίσιο του REPowerEU, του σχεδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που έχει ως σκοπό να καταστήσει την Ευρώπη ανεξάρτητη από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, πολύ πριν από το 2030. Πρόκειται για σχέδιο που αφορά σε δράσεις που θα συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ενέργειας, στην παραγωγή καθαρής ενέργειας και στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού μας. Τα επιπλέον 5 δισ. ευρώ, για τα οποία η σχετική αίτηση κατατέθηκε από την Ελλάδα εντός του Μαρτίου, θα αξιοποιηθούν, πρωτίστως, για τη χρηματοδότηση ενεργειακών, ιδιωτικών επενδύσεων -μέσω δανείων και κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών- οι οποίες θα αφορούν σε:

- Έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), π.χ. ηλιακή και αιολική ενέργεια, βιομεθάνιο, πράσινο υδρογόνο, κ.ά.
- Έργα ενεργειακής απόδοσης, π.χ. παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτήρια επιχειρήσεων, αναβάθμιση υποδομών και αύξηση της αποδοτικότητας των διαδικασιών παραγωγής
- Πρωτοβουλίες για την προώθηση των «καθαρών» μεταφορών
- Έργα πρόσβασης σε καθαρή ενέργεια, όπως λύσεις εκτός δικτύου και δίκτυα καταναμημένης ηλεκτρικής ενέργειας
- Συστήματα αποθήκευσης ενέργειας μπαταριών (BESS) κ.ά.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση του ΥΠΟΙΚ, το αίτημα υποβλήθηκε δεδομένης της επιτυχούς πορείας του δανειακού προγράμματος «Ελλάδα 2.0». Για το συγκεκριμένο σκέλος του Εθνικού Σχεδίου καταγράφεται υψηλό ενδιαφέρον από τους επενδυτές,

καθώς τα δάνεια χορηγούνται με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους (επιτόκιο δανεισμού, σταθερό 0,35% για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις και 1% για μεσαίες και μεγάλες), εν μέσω μιας χρονικής περιόδου όπου καταγράφεται, διεθνώς, ραγδαία αύξηση των επιτοκίων.

Υπενθυμίζεται πως το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» έχει, ήδη, εγκεκριμένους ευρωπαϊκούς πόρους, συνολικού ύψους 30,5 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 12,7 δισ. ευρώ αφορούν σε δάνεια και τα υπόλοιπα 17,8 δισ. ευρώ σε επιδοτήσεις. Συμπεριλαμβανομένων των πόρων του REPowerEU αναμένεται να κινητοποιηθούν επενδύσεις, συνολικού προϋπολογισμού περί τα 70 δισ. ευρώ. Εάν σε αυτά προστεθούν οι χρηματοδοτικές δυνατότητες του νέου Αναπτυξιακού Νόμου της χώρας, δημιουργείται επενδυτικός χώρος ικανός να καλύψει το επενδυτικό κενό της χώρας τα τελευταία 12 - 13 χρόνια, που εκτιμάται σε πάνω από 150 δισ. ευρώ.

Σε δήλωσή του ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών και αρμόδιος για την προετοιμασία και τον συντονισμό της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», Θόδωρος Σκυλακάκης, επισημαίνει τα ακόλουθα: «Το δανειακό σκέλος του "Ελλάδα 2.0", ύψους 12,7 δισ. ευρώ, στοχεύει, πρωτίστως, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της χώρας, συμβάλλοντας, οικονομικά, στην υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων. Με το αίτημα των επιπλέον 5 δισ. ευρώ που διεκδικούμε από το Ταμείο Ανάκαμψης ανταποκρινόμαστε στην αυξανόμενη ζήτηση που καταγράφεται για επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας».

54 νέα έργα στο Ταμείο Ανάκαμψης

Έργα συνολικού ύψους 1,81 δισ. ευρώ προστέθηκαν τους δύο τελευταίους μήνες του 2022 στο

Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Πρόκειται για 54 νέα έργα που εντάχθηκαν στο σκέλος των επιδοτήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και αφορούν σε κατασκευαστικά έργα βελτίωσης του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου, κατασκευαστικά έργα παρέμβασης σε δημόσια και ιδιωτικά κτήρια και χώρους με στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση και την ανάπλασή τους, προμήθειες εξοπλισμού πυρόσβεσης και προστασίας του περιβάλλοντος. Τα μεγαλύτερα σε προϋπολογισμό έργα που εντάχθηκαν το δίμηνο Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2022 αφορούν σε κατασκευαστικά έργα και παρεμβάσεις. Ειδικότερα, εντάχθηκαν στο Ταμείο Ανάκαμψης δύο έργα συνολικού προϋπολογισμού άνω των 850 εκατ. ευρώ που αφορούν σε αναβαθμίσεις και βελτιώσεις του οδικού δικτύου. Το πρώτο θα υλοποιηθεί από το υπουργείο Εσωτερικών και το δεύτερο από το υπουργείο Υποδομών. Επίσης, εντάχθηκαν έργα ψηφιακού μετασχηματισμού, που είναι και τα περισσότερα σε αριθμό. Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται 24 έργα, συνολικού προϋπολογισμού 256 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 16 αφορούν στη δράση της δημιουργίας «έξυπνων πόλεων» και θα υλοποιηθούν με τη συνεργασία ισάριθμων δήμων της χώρας και του υπ. Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Επίσης, συμπεριλαμβάνονται έργα ψηφιακού μετασχηματισμού του κράτους, όπως είναι η «Ψηφιοποίηση Αρχείων του Δημοσίου Συστήματος Υγείας» (συνολικού προϋπολογισμού 117,8 εκατ. ευρώ), η επιδότηση δημιουργίας υποδομών οπτικών ινών σε κτήρια της χώρας (110,4 εκατ. ευρώ), η επέκταση του Σύζευξης II (32,9 εκατ. ευρώ) κ.ά.

Έντεκα έργα συνολικού προϋπολογισμού 28 εκατ. ευρώ έχει εντάξει στο Ταμείο Ανάκαμψης τους τελευταίους δύο μήνες της περασμένης χρονιάς και το υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού. Μεγαλύτερο από αυτά είναι η αποκατάσταση του Τεμένους του Βαγιαζήτ στο Διδυμότειχο, προϋπολογισμού 10,5 εκατ. ευρώ.

Η επόμενη μέρα για τον ελληνικό σιδηρόδρομο

Οι εξελίξεις σε τρένα και υποδομές μετά την τραγωδία των Τεμπών

Του Τάσου Τασιούλα

Το τραγικό δυστύχημα στα Τέμπη κατέδειξε μια σειρά από αδυναμίες που έχει ο σιδηρόδρομος στη χώρα μας και κυρίως ότι είναι ακόμη πολύ πίσω από το να χαρακτηριστεί σύγχρονος. Οι ελλείψεις σε βασικές υποδομές και ειδικά στα ζητήματα ασφάλειας ενέσκηψαν με εμφατικό τρόπο, σε μια περίοδο που είχε γίνει κι από την Πολιτεία συνείδηση ότι το βάρος της ανάπτυξης των μεταφορών πρέπει να πέσει στον σιδηρόδρομο.

Ως το πιο φιλικό προς το περιβάλλον μέσο μαζικής μεταφοράς, αλλά και ως το κυρίαρχο μέσο για τις εμπορευματικές και επιβατικές μετακινήσεις με την ανατολική και την κεντρική Ευρώπη, το τρένο στην εποχή της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης ήταν λογικό να μπει στο επίκεντρο. Εξάλλου, το τρένο, παρά το δυστύχημα, δεν παύει να θεωρείται από τα ασφαλέστερα και οικονομικότερα μέσα μετακίνησης σε όλη την Ευρώπη, που προωθεί άλλωστε τον εκσυγχρονισμό και την περαιτέρω βελτίωση του σιδηροδρόμου.

Δυστυχώς, στην Ελλάδα μετά και το αδιανόητο δυστύχημα στα Τέμπη, έγινε αντιληπτό ότι δεν χρειάζεται να κάνουμε απλώς βήματα, αλλά άλματα για να φτάσουμε σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο σιδηροδρομικών συνδέσεων, αφού πρώτα κλείσουμε τις τεράστιες τρύπες στα αυτονόητα για τη λειτουργία του σιδηροδρόμου.

Οι ελλείψεις πλέον αποκαλύπτονται με τη μορφή χιονοστιβάδας. Ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό, σε υποδομές, σε ζητήματα ασφάλειας, στον τρόπο λειτουργίας του σιδηροδρόμου, σε συνδέσεις, σε σταθμούς, ελλείψεις ακόμη και στα στοιχειώδη.

Νέο μοντέλο

Το πρώτο που καλείται να αλλάξει η κυβέρνηση (η όποια κυβέρνηση) πλέον είναι το μοντέλο του σιδηροδρόμου στη χώρα. Κατέστη προφανές ότι το σημερινό μοντέλο δεν λειτουργεί. Αντιθέτως, αντί να λύνει δημιουργεί επιπλέον προβλήματα, ασυνεννοησίας, καθυστερήσεων και δυσλειτουργιών. Ποιο μοντέλο θα υιοθετηθεί ή αν θα επιχειρηθεί να

βελτιωθεί το υφιστάμενο μοντέλο είναι κάτι στο οποίο ακόμη δεν υπάρχει απάντηση. Η σχετική συζήτηση πάντως έχει ανοίξει.

Το δεύτερο είναι η κάλυψη των κενών σε προσωπικό. Η έλλειψη ικανού και σε αριθμό και σε τεχνογνωσία προσωπικού, που ήταν γνωστή πριν το δυστύχημα στα Τέμπη, έγινε μοιραία μετά αυτό. Η ανάγκη για προσωπικό είναι επιτακτική. Και μάλιστα για εκπαιδευμένο προσωπικό, με υψηλό αίσθημα καθήκοντος.

Το τρίτο είναι η κάλυψη των κενών σε στοιχειώδεις υποδομές. Συστήματα που έχουν εγκατασταθεί και δεν λειτουργούν ή έχουν απαξιωθεί ή υπολειτουργούν ή λειτουργούν μερικώς ή δεν συνεργάζονται μεταξύ τους, συνιστούν μια εικόνα χάους και ανοργανωσιάς, η οποία εμπνέει ανασφάλεια και σίγουρα είναι ποινικά κολάσιμη. Σε μια χώρα, που η σιδηροδρομική επιδομή δεν είναι δα και τεράστια, είναι αδιανόητο να έχουμε μια διπλή γραμμή (κι αυτή όχι σταθερά) μόνο στη βασική σιδηροδρομική σύνδεση Αθηνών – Θεσσαλονίκης – Ειδομένης ή και Προμαχώνα. Δεν μπορεί να μην υπάρχει τηλεδιόικηση και σύγχρονα (για προηγούμενες δεκαετίες) συστήματα (ηλεκτροκίνηση, ETCM κτλ.) και να μιλάμε για ανάπτυξη του σιδηρο-

δρόμου. Πόσω μάλλον για δήθεν κάλυψη της διαδρομής Αθήνας – Θεσσαλονίκης σε τρεις-μιας ώρες...

Και μια ακόμη παράμετρος για τις υποδομές. Αποδείχτηκε μετά το δυστύχημα των Τεμπών ότι κάτι περίεργο συμβαίνει με τις συμβάσεις για την κατασκευή των έργων υποδομής στον σιδηρόδρομο. Πολυετείς καθυστερήσεις και διαρκείς συμπληρωματικές συμβάσεις, κατακερματισμός εργολαβιών και γενικώς ένα τοπίο σήψης, που άφησε τους πολίτες με την αυτονόητη εικόνα ότι εδώ γίνεται πάρτι δισεκατομμυρίων, στο οποίο συμμετέχουν κάποιοι λίγοι και το ακόμη χειρότερο ότι πίσω τους δεν αφήνουν καν έργο. Όλο αυτό το τοπίο πρέπει να καθαρίσει και μάλιστα να καθαρίσει αμέσως. Κι αυτό που κυρίως ενδιαφέρει δεν είναι η πολιτική και ποινική κόντρα για να βρεθούν ποιοι θησαύρισαν χωρίς να αφήσουν πίσω τους έργο, αλλά πώς θα γίνει από εδώ και πέρα το αναγκαίο έργο, ώστε να μην θρηνήσουμε άλλα θύματα, να μην απαξιωθεί περαιτέρω ο σιδηρόδρομος και να καλυφθούν τάχιστα τα κενά.

Μέσα σε όλα αυτά, αναδείχτηκε ως μείζον και το θέμα της κλοπής του σιδηροδρομικού

υλικού. Θα μετατραπεί σε κακουργηματικού χαρακτήρα, πλην όμως χωρίς παρακολούθηση και φύλαξη, είναι απολύτως βέβαιο ότι θα βρεθεί τρόπος για να συνεχιστεί το πλιάτσικο και συνεπώς ο σιδηρόδρομος θα συνεχίσει να είναι επισφαλής.

Αυτά είναι μείζονα ζητήματα που ανέκυψαν με πιο emphaticό τρόπο μετά την απώλεια 57 συνανθρώπων μας.

Ποια είναι η επόμενη μέρα του σιδηροδρόμου

Με τα υφιστάμενα στοιχεία και τις ανακοινώσεις που έχουν γίνει, αν τα σταχυολογήσουμε θα μπορέσουμε να αποκτήσουμε μια σχετική εικόνα.

Στα επείγοντα έργα μπαίνει η ολοκλήρωση των εκκρεμών συστημάτων ασφαλείας και λειτουργικότητας του σιδηροδρόμου στη γραμμή Αθήνα – Θεσσαλονίκη. Η τηλεδιοίκηση, που επρόκειτο βάσει σχεδιασμού να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2023, τονίζεται ότι θα ολοκληρωθεί τον ερχόμενο Σεπτέμβριο.

Στα άμεσα μέτρα της κυβέρνησης μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται η επίσπευση της πρόσληψης των 217 νέων εργαζόμενων, για να αναπληρώσει μέρος των ελλείψεων σε προσωπικό στο σιδηρόδρομο, η αναβάθμιση των συστημάτων ασφαλείας σε όλο τον ελληνικό σιδηρόδρομο και ο διορισμός ενός νέου διευθυντή ασφαλείας στον ΟΣΕ, ο οποίος θα έχει την ευθύνη για τη βελτίωση των πρακτικών ασφαλείας και την εποπτεία της εφαρμογής των σχετικών προτύπων.

Επίσης, αναθεωρείται πλήρως το σιδηροδρομικό σύστημα, με στόχο την αναβάθμιση των υποδομών και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενώ θα δημιουργηθεί και μια νέα εταιρία, η οποία θα διαχειρίζεται τις σιδηροδρομικές υποδομές και θα παρέχει βελτιωμένες υπηρεσίες. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη βελτίωση του συστήματος ελέγχου και συντήρησης των σιδηροδρομικών γραμμών και του υλικού με στόχο την ασφαλή λειτουργία του σιδηροδρόμου και θα αυξηθεί η χρηματοδότηση για την υποδομή και την αναβάθμιση, προκειμένου να ενισχυθεί τόσο η συνδεσιμότητα με το τρένο, όσο και η ασφάλεια μετακινήσεων και μεταφορών με αυτό.

Ήδη θεσπίστηκε νέο αυστηρότερο πλαίσιο για τις κλοπές, δολιοφθορές και καταστροφές στο σιδηροδρομικό δίκτυο (κακουργηματικού χαρακτήρα), ως μια πρώτη άμεση παρέμβαση μετά το δυστύχημα στα Τέμπη.

Στα βραχυπρόθεσμα μέτρα περιλαμβάνεται και η σύσταση του Εθνικού Οργανισμού Διερεύνησης Αεροπορικών και Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων, η αναβάθμιση της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων, ενώ δρομολογήθηκε το νέο πλαίσιο λειτουργίας και ασφαλείας των

σιδηροδρόμων, σε συνεργασία με την ΕΕ και προγραμματίζεται επαναδιαπραγμάτευση της σύμβασης με την Hellenic Train, που είναι ιταλικών συμφερόντων.

Από εκεί και πέρα στα μακροπρόθεσμα σχέδια, πέραν της άμεσης κάλυψης των προβλημάτων, κενών και ελλείψεων στη σιδηροδρομική ραχοκοκαλιά της χώρας (Αθήνα – Θεσσαλονίκη), υπάρχει το πλάνο των έξι μεγάλων σιδηροδρομικών έργων ύψους 4,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Πρόκειται ουσιαστικά για τα έργα που ενώνουν τα κεντρικά λιμάνια της χώρας με τον σιδηρόδρομο.

Ανατολική σιδηροδρομική Εγνατία

Σε αυτό το σχέδιο περιλαμβάνεται και η ανατολική σιδηροδρομική Εγνατία, με την κατασκευή της νέας σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκη – Τοξότες Ξάνθης και την αναβάθμιση του τμήματος Αλεξανδρούπολη – Ορμένιο. Είναι προφανές ότι πρόκειται για μείζον σιδηροδρομικό έργο, το οποίο θα αναβαθμίσει το τρένο στη Βόρεια Ελλάδα συνολικά, τόσο για τις μεταφορές, όσο και για τις μετακινήσεις. Για να γίνει όμως αυτό το σχέδιο πράξη, ο χρόνος είναι άδηλος. Αυτό που μπορεί κάποιος να τεκμηριώσει με στοιχεία είναι ότι οι μελέτες αναμένεται να ολοκληρωθούν ως το τέλος του έτους. Εξάλλου, όχι άδικα έχει χαρακτηριστεί «το μεγαλύτερο δημόσιο έργο όλων των εποχών», συνδέοντας με τρένο τα λιμάνια Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Αλεξανδρούπολης και με τα βουλγαρικά λιμάνια της Μαύρης Θάλασσας και του Δούναβη, δηλαδή Μπουργκάς, Βάρνα, Ρούσε.

Απόφαση της κυβέρνησης πριν το δυστύχημα στα Τέμπη ήταν να προχωρήσουν με τη μέθοδο του ανταγωνιστικού διαλόγου μια σειρά

διαγωνισμών, όπως της σύνδεσης του έκτου προβλήτα του λιμανιού της Θεσσαλονίκης με το σιδηροδρομικό δίκτυο και του προαστιακού σιδηροδρόμου (city train) στη δυτική Θεσσαλονίκη. Και έχουν προχωρήσει.

Ο συνολικός προϋπολογισμός αυτών των έργων ανέρχεται σε περίπου 2,8 δισεκατομμύρια ευρώ.

Θεσσαλονίκη - Ειδομένη

Παράλληλα, προχωρά η αναβάθμιση της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκη - Ειδομένη (ηλεκτροκίνητη), ενώ ολοκληρώθηκε η κατασκευή δυο νέων σιδηροδρομικών γεφυρών στον Γαλλικό ποταμό (γραμμή Θεσσαλονίκη - Φλώρινα).

Στον συνολικό σχεδιασμό για τον σιδηρόδρομο του 2030 στην Ελλάδα περιλαμβάνονται επίσης παρεμβάσεις, όπως η ανακαίνιση και αναβάθμιση των σιδηροδρομικών σταθμών, η ανανέωση του στόλου των τρένων και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών για τη βελτίωση της λειτουργίας του σιδηροδρομικού δικτύου. Τελικός στόχος είναι η δημιουργία ενός ενιαίου σιδηροδρομικού δικτύου, που θα επιτρέψει την ενσωμάτωση του ελληνικού σιδηροδρόμου στα σιδηροδρομικά δίκτυα της Ευρώπης και φυσικά των γειτονικών χωρών.

Το αν η τραγωδία στα Τέμπη θα επισπεύσει τις διαδικασίες για να γίνει έστω πράξη ο βραχυπρόθεσμος και μεσοπρόθεσμος σχεδιασμός είναι ένα ζητούμενο. Διότι για να ολοκληρωθεί όλο αυτό το σχέδιο δεν φτάνει ο χρόνος ούτε μέχρι το 2030, με βάση τα σημερινά δεδομένα και με βάση την εμπειρία από ανάλογα έργα και σχέδια των προηγούμενων ετών. Πόσω μάλλον, όταν ακόμη δεν έχει αλλάξει καν το πλαίσιο υλοποίησης των έργων.

Έτος των ακινήτων το 2023

Ποιες τάσεις θα κυριαρχήσουν το επόμενο διάστημα στην ελληνική κτηματαγορά

Της Λίνα Τσιρέκα

Στροφή στο real estate πραγματοποιούν ολοένα και περισσότεροι μεγάλοι επενδυτές, επιβεβαιώνοντας τις προβλέψεις των ειδικών ότι ο κλάδος των ακινήτων θα βρεθεί στο επίκεντρο του επενδυτικού ενδιαφέροντος και τη χρόνια που διανύουμε. Βασικός λόγος που η ελληνική αγορά ακινήτων παρουσιάζει έντονη ανθεκτικότητα είναι το γεγονός ότι η οικονομία της χώρας μας, προερχόμενη από μία δεκαετή κρίση, διψάει για επενδύσεις.

Οι ανταγωνιστικές τιμές των ακινήτων στην Ελλάδα έναντι άλλων ξένων χωρών, σε συνδυασμό με τις ικανοποιητικές αποδόσεις που προσφέρονται σε σχέση με τις ώριμες ευρωπαϊκές αγορές, προσελκύουν έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον τόσο από εγχώριους επενδυτές όσο και από διεθνείς παίκτες, που έρχονται σε αναζήτηση υψηλότερων αποδόσεων για τις τοποθετήσεις τους.

Σύμφωνα με εκπροσώπους της αγοράς ακινήτων, το ελληνικό real estate βρίσκεται σε ανοδική τροχιά από το 2018 και, παρά τα скаμπανεβάσματα που παρουσίασε εξαιτίας του κορωνοϊού, οι τιμές έχουν σημειώσει σημαντική άνοδο τα τελευταία χρόνια. Κατά μέσο όρο, τα τελευταία τέσσερα χρόνια, οι τιμές των ακινήτων έχουν ανακτήσει σημαντικό μέρος της απώλειας, σχεδόν 45%, που είχε προκαλέσει η παρατεταμένη και βαθιά ελληνική οικονομική κρίση.

Στις premium τοποθεσίες και ανάλογα με το είδος του ακινήτου, οι τιμές πώλησης, αλλά και ενοικίασης σε αρκετές περιπτώσεις, προκαλούν προβληματισμό για το ποιο είναι τελικά το ταβάνι των αυξήσεων. Παράλληλα, η δεκαετής οικονομική κρίση οδήγησε στον περιορισμό της οικοδομικής δραστηριότητας, με αποτέλεσμα σε συνδυασμό με την αυξημένη ζήτηση, σήμερα να καταγράφεται έλλειψη νέων ακινήτων.

Η «νύμφη του Θερμαϊκού» έχει μπει για τα καλά στο μικροσκόπιο των επενδυτών τα τελευταία χρόνια

Οι τάσεις

Όσον αφορά τις τάσεις που θα κυριαρχήσουν φέτος στην ελληνική αγορά, σχετίζονται με τις πράσινες και βιώσιμες προδιαγραφές των νέων έργων και την περαιτέρω στροφή σε επενδύσεις όπως οι γραφειακοί χώροι υψηλών στάνταρτς, αλλά και οι ενεργειακά αναβαθμισμένες κατοικίες. Τα τουριστικά ακίνητα θα εξακολουθήσουν να βρίσκονται στο επίκεντρο του επενδυτικού ενδιαφέροντος λόγω των αναμενόμενων καλών επιδόσεων του τουρισμού και τη φετινή χρονιά.

Υψηλές αποδόσεις από τα logistics

Σύμφωνα με έρευνα της Savills Hellas, το επενδυτικό ενδιαφέρον για την απόκτηση οικοπέδων αλλά και παλαιότερων βιομηχανικών μονάδων θα παραμείνει και για φέτος υψηλό, λόγω της αυξημένης ζήτησης που υπάρχει ως αποτέλεσμα της οικονομικής ανά-

πτυξης της χώρας αλλά και της στρατηγικής της θέσης ως κόμβου μεταφορών και πύλης προϊόντων από την Ασία και άλλα μέρη του κόσμου, προς την Ευρώπη. Αξιοσημείωτες είναι οι επενδύσεις logistics που αποτελούν πόλο έλξης τόσο για τις εγχώριες ΑΕΕΑΠ όσο και για άλλους επενδυτές (ιδιωτικά κεφάλαια κλπ), λόγω των θετικών προοπτικών που αναμένονται τόσο σε επίπεδο αύξησης ενοικίων όσο και της υψηλής ζήτησης, σε συνάρτηση και με την αναβάθμιση του λιμανιού του Πειραιά αλλά και της Θεσσαλονίκης. Μία από τις μεγαλύτερες επενδύσεις που δρομολογούνται στον κλάδο είναι της Dimand στη Θεσσαλονίκη στην έκταση 355,6 στρεμμάτων της Βαλκάν Έξπορτ, που βρίσκεται στο 15ο χιλιόμετρο της εθνικής οδού Θεσσαλονίκης - Έδεσσας. Η Dimand σχεδιάζει την ανάπτυξη σε δύο ξεχωριστές φάσεις ενός εμπορευματικού κέντρου με υποδομές logistics. Η πρώτη φάση αφορά στη δόμηση περί-

που 55.000 τ.μ. εντός 24 μηνών και η δεύτερη σε δόμηση περίπου 65.000 τ.μ. εντός 30 μηνών.

Η εικόνα στη Θεσσαλονίκη

Η «νύμφη του Θερμαϊκού» τα τελευταία χρόνια έχει μπει για τα καλά στο μικροσκόπιο των επενδυτών οι οποίοι αναζητούν ευκαιρίες προκειμένου να τοποθετηθούν σε αυτή. Η κινητικότητα περιστρέφεται κατά κύριο λόγο σε παλιούς βιοτεχνικούς χώρους και κτήρια που θα μπορούσαν να μετατραπούν είτε σε ξενοδοχεία είτε σε Airbnb, αλλά και σε γραφειακούς χώρους υψηλών προδιαγραφών. Παράλληλα, δεν σταματά η ζήτηση για κατοικίες, την ώρα που τα εμπορικά ακίνητα και δη τα καταστήματα φαίνεται να φρενάρουν καθώς υπάρχει ένα μούδιασμα στο λιαν εμπόριο ως απόρροια της περιορισμένης καταναλωτικής κίνησης.

Περιορισμένα τα σύγχρονα γραφεία στη Θεσσαλονίκη

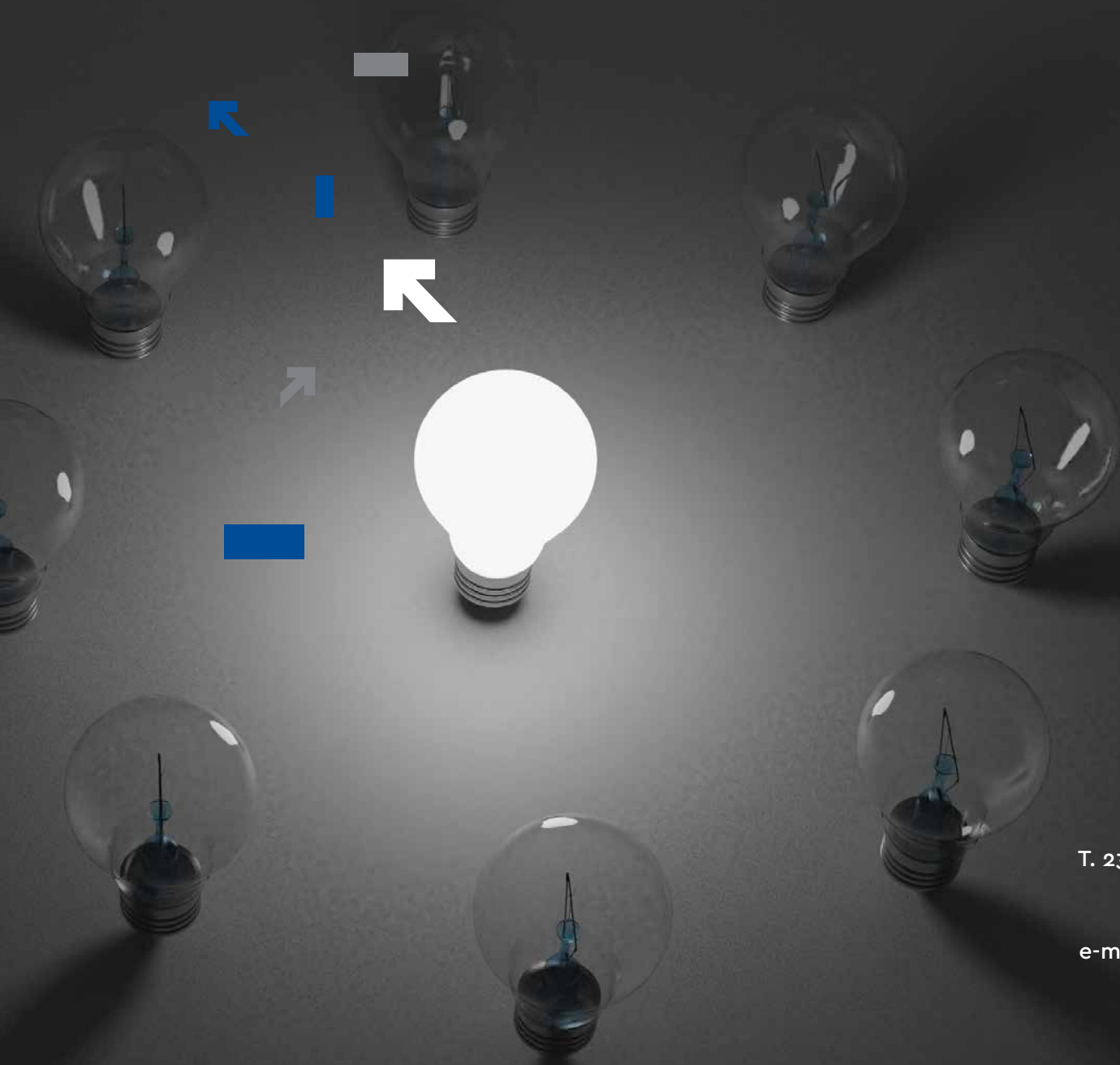
Εκτίναξη των τιμών από 30% έως και 70% στους νέους, σύγχρονους, γραφειακούς χώρους στη Θεσσαλονίκη δεν αποκλείεται να καταγραφεί το επόμενο διάστημα ως αποτέλεσμα των μεγάλων αναπτύξεων πράσινων γραφειακών χώρων που υλοποιούνται στη δυτική Θεσσαλονίκη. Σε αυτό, πέρα από τις σύγχρονες αναπτύξεις που υλοποιούνται και θα δώσουν το σύνθημα για άνοδο των τιμών, συμβάλλει το γεγονός πως στη Θεσσαλονίκη δεν υπάρχουν επαρκείς χώροι γραφείων υψηλών προδιαγραφών. Σήμερα υπάρχουν γραφειακοί χώροι πολλών τμ, υψηλών προδιαγραφών στα ανατολικά της Θεσσαλονίκης, ενώ στα δυτικά της πόλης αρχίζει να δημιουργείται ένα απόθεμα σύγχρονων πράσινων γραφείων, όπως αυτά που υλοποιεί η Dimand, στο Hub 26, καθώς και άλλες μικρότερες αναπτύξεις.

KARAOGLOU

ACCOUNTING & TAX SERVICES

Με την τεχνογνωσία και τη μεγάλη
μας εμπειρία στηρίζουμε τις
επιχειρήσεις

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Βάκχου 28-30, 546 29
Τ. 2310 517328, 2310 542466,
2310 501019
F. 2310 526884
e-mail: info@karaoglou-sa.gr

ΑΘΗΝΑ

Σόλωνος 5, 3ος όροφος
106 71 - Κολωνάκι
Τ. 210 3628397
F. 210 3628397

www.karaoglou-sa.gr

Ένα καλύτερο αύριο ξεκινάει από εμάς

Η Lidl Ελλάς έχει καταφέρει, για περισσότερα από 23 χρόνια, να αφήσει ανεξίτηλο αποτύπωμα στην ελληνική οικονομία με 230 καταστήματα, 5 κέντρα διανομής, περισσότερους από 6.700 εργαζομένους και επενδύσεις πάνω από 1,4 δις ευρώ. Ταυτόχρονα, βρίσκεται σταθερά δίπλα στην κοινωνία, παραμένοντας ένας υπεύθυνος εταίρος για τις καθημερινές αγορές, που παρέχει προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας στις καλύτερες τιμές σε όλη την Ελλάδα, για όλες και για όλους.

Αυτές είναι οι δραστηριότητες που έχτισαν τις ισχυρές βάσεις της Lidl Ελλάς και ταυτόχρονα αποτελούν πηγή έμπνευσης, για να συνεχίσει να αναπτύσσεται με καινοτομίες και σωστές επενδυτικές επιλογές.

lidl-hellas.gr